

Jaarrapportage 2022
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
Over de periode 1 januari – 31 december 2022

INHOUD

LEESWIJZER **3**

INLEIDING **4**

SAMENVATTING **5**

HOOFDSTUK 1: IN ÉÉN OOGOPSLAG **6**

HOOFDSTUK 2: OMGEVINGSWAARDEN **7**

2.1 Bodem 7
2.2 Geluid 9
2.3 Lucht 11
2.4 Omgevingsveiligheid 13
2.5 Duurzame energie 14

HOOFDSTUK 3: ACTIVITEITEN **16**

3.1 Vergunnen & Besluiten 16
3.2 Melden & Ontheffen 17
3.3 Informeren & beoordelen 19
3.4 Klachten & Handhavingsverzoeken 19
3.5 Adviseren & Toetsen 20
3.6 Bezwaren & (hoger) beroep 21
3.7 Toezicht & Handhaving 22
3.8 Projecten & Meerwerk 26

HOOFDSTUK 4: HET FINANCIELE KADER **28**

4.1 Getalsmatige toerekening en het groeimodel 28
4.2 Effecten 30
4.3 Specifieke uitkering (SPUK) 31
4.4 OPenbaarheidsparagraaf 32

HOOFDSTUK 5: MENS EN ORGANISATIE **33**

5.1 Strategische personeelsplanning (SPP) 33
5.2 De RUD beweegt 34
5.3 Herijking van de huisvesting 34
5.4 Arbeidsomstandigheden 34
5.5 Ziekte en Covid-19 35
5.6 Opleiding en kennisdeling 37

HOOFDSTUK 6: LEREN EN ONTWIKKELEN **40**

6.1 Opleidingen 40
6.2 Overdracht bodemtaken Omgevingswet 41
6.3 Informatisering en Automatisering 41
6.4 Klachten RUD Drenthe 42
6.5 Mandaatbesluit en Regelingen 43
6.6 Kwaliteit, INK en Collegiale Toetsen 43

BIJLAGE 1. REALISATIE JAARPROGRAMMA 2022 ..... **44**

BIJLAGE 2. REALISATIE EXTRA OPDRACHTEN 2022 ..... **45**

BIJLAGE 3. DOORVERDELING UREN VAKINHOUDELIJK OVERLEG EN INWERKEN MEDEWERKERS **46**

BIJLAGE 4. REALISATIE 2022 IN ÉÉN OOGOPSLAG **47**

BIJLAGE 5. DEFINITIELIJST **48**

LEESWIJZER

Na de **inleiding** geven we een **samenvatting** van ons werk. H**oofdstuk 1** bevat de jaarrapportage in één oogopslag. Wat was onze bijdrage in 2022 en waar zaten onze uitdagingen. In **hoofdstuk 2** beschrijven we de omgevingswaarden. We vertellen over de vijf omgevingswaarden van onze organisatie; bodem, geluid, lucht, omgevingsveiligheid, duurzaamheid. De overkoepelende activiteiten specificeren we in **hoofdstuk 3**. Samen met de omgevingswaarden vormen ze onze basis. Vervolgens leest u in **hoofdstuk 4** meer over het financiële kader. De Jaarrekening wordt u apart aangeboden. In **hoofdstuk 5** schetsen we hoe we georganiseerd zijn en hoe we aandacht geven aan ons personeel. We vertellen hoe we onze medewerkers boeien, begeleiden en binden. Tenslotte lichten we in **hoofdstuk 6** enkele ontwikkelingen toe die een rol spelen bij een lerende organisatie zoals de RUD Drenthe is. Zo werken we bijvoorbeeld aan de optimalisering van de (digitale) informatievoorziening.

INLEIDING

Voor u ligt de jaarrapportage van de RUD Drenthe over 2022. We beschrijven wat in 2022 onze bijdrage is geweest aan een schoon en veilig Drenthe in relatie tot de prognose uit het Jaarprogramma 2022. Er worden successen en risico's benoemt die bij de uitvoering van onze taken opvielen. Ook geven we aan hoe de RUD Drenthe bij heeft gedragen aan de milieuambities in Drenthe. Want we zijn sterk in lokaal werk maar dragen ook ons steentje bij aan provinciale en landelijke ontwikkelingen.

Het Jaarprogramma 2022 week in meerdere opzichten af van voorgaande Jaarprogramma's. Het bood houvast met een outputsturing zoals deze jaren is gebruikt. Maar het programma sorteerde al wel voor op de transitie naar outcome gestuurd werken. In de Jaarrapportage 2022 ziet u deze mix terug; we vermelden zowel de impact van ons handelen op de leefomgeving, maar geven u daarnaast ook een terugmelding in cijfers. In de komende jaren rapporteren wij meer en meer middels een beschrijving van de effecten op omgevingswaarden.

Het Jaarprogramma van 2022 beschreef een opgave gebaseerd op haalbaarheid, noodzakelijkheid, redelijkheid en uitvoerbaarheid. Vooraf is het voorziene meerwerk inzichtelijk gemaakt. Dit is nodig geweest om de formatie structureel op orde te kunnen brengen. Bovendien zijn de effecten van de 1e fase herijking van de Drentse Maat, en de extra inzet op asbest- en energietoezicht direct bij de start van het jaar in de programmering verwerkt. De provincie Drenthe heeft ervoor gekozen om de herijking van de productie meteen in 2022 in de vraag op te nemen. Gemeentelijke deelnemers kozen voor het in 2022 budgetneutraal doorvoeren van de herijking Drentse maat, en voor een gefaseerde meerjarige groei van onze inzet. Door dit groeimodel heeft de RUD Drenthe de mogelijkheid gekregen om de bedrijfsvoering en capaciteit beheerst aan te passen aan de stijgende vraag.

Lopende het jaar informeerden wij u met de 4- en 8- maand rapportages al over de productie en opvallende ontwikkelingen. Daarnaast krijgt elke deelnemer via het management dashboard maandelijks de stand van zaken opgestuurd. Met de Jaarrapportage 2022 brengen we al deze input samen, blikken terug en sluiten het boekjaar. De bijlagen bevatten een verantwoording in uren, aantallen en financiën. Deelnemer specifieke verantwoording communiceren wij in de individuele brieven. Een complete doorrekening leest u terug in de aparte Jaarrekening 2022.

Wij wensen u veel leesplezier en zijn natuurlijk bereid u van een toelichting te voorzien bij vragen.

SAMENVATTING

Heeft de realistische aanpak zijn vruchten afgeworpen? We zijn trots op de uiteindelijke 92% realisatie van het Jaarprogramma 2022. Met de beschikbare capaciteit hebben we maximale resultaten neergezet. We sluiten het jaar 2022 af met een nadelig financieel resultaat. De totaal balans bevat geen verrassingen over productie en resultaten.

Grote maatschappelijke kwesties zoals de stikstofcrisis en de energietransitie hebben in 2022 veel invloed gehad op ons werk. De RUD Drenthe is als omgevingsdienst voor de inwoners en bedrijven van Drenthe al bijna 10 jaar een betrouwbare milieupartner. Maar, niet al het werk is programmeerbaar. We moeten daarom ook wendbaar zijn. Zodat we doen dát wat voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving nodig is. In het afgelopen jaar zijn afhandelingstermijnen van vergunningen soms langer geworden. Ook zijn er meer klachten en meldingen op deze maatschappelijk relevante thema's binnengekomen. We hebben gemerkt dat er forse inzet op toezicht en handhaving is geweest in 2022, mede door het effect van RGT en doordat de economie en het sociale leven na Covid-19 weer op gang is gekomen.

Er waren ook situaties die vroegen om het maken van keuzes. Zo heeft het bestuur van de RUD Drenthe voorrang gegeven aan activiteiten met een hoog milieurisico: het risicogericht afschalen. Bij de onderdelen IPPC-agrarisch, energietoezicht en vrije veld toezicht bodem is daardoor verminderd toezicht uitgevoerd. Al onze wettelijke milieutaken zijn gekoppeld aan de vijf omgevingswaarden bodem, geluid, lucht, omgevingsveiligheid en duurzaamheid. De kwaliteit van de leefomgeving kan mede op basis hiervan worden gemeten, verantwoord en beoordeeld. Ook in het nieuwe Jaarprogramma voor 2023 staat deze prioritering van werkzaamheden centraal. Want het bepaalt de effectiviteit van onze inzet. Vanwege factoren als een toegenomen vraag en een krappe arbeidsmarkt is dat essentieel.

Samen met onze partners dragen we proactief en resultaatgericht bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving in Drenthe. Zo hebben we in 2022 de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet met onze ketenpartners gezamenlijk uitgevoerd. Met systeemtesten, trainingen, de aansluiting op het Digitaal Stelsel en participatie in pilots is afgelopen jaar veel inzet gepleegd om gereed te zijn voor de nieuwe werkwijze. Het bodeminformatiesysteem (BIS) is voorzien van nieuwe informatie en ook het VTH-beleid is geactualiseerd.

Een aantal factoren dragen in 2022 bij aan een productiecijfer lager dan het Jaarprogramma. Het hogere ziekteverzuim, de begeleiding van nieuwe collega's en opname van verlofbuffers heeft negatieve impact gehad op de beschikbaarheid en inzetbaarheid van personeel. Samen met de omgevingsdiensten van Groningen en Friesland is in 2022 een noordelijke arbeidsmarktcampagne gestart. Het laatste kwartaal van 2022 laat al direct groei in werving zien. Ook laat het laatste kwartaal gelukkig weer dalende verzuimpercentages zien. Positieve ontwikkelingen die de nodige continuïteit verzekeren als het gaat om het realiseren van onze producten en diensten.

HOOFDSTUK 1: IN ÉÉN OOGOPSLAG

De RUD Drenthe heeft in 2022 op een gevarieerd palet taken, projecten en opdrachten inzet geleverd. Onze activiteiten zijn gerelateerd aan de producten- en dienstencatalogus van de RUD Drenthe. De bijdrage aan de omgevingswaarden is daarbij altijd ons uitgangspunt. We benoemen in dit hoofdstuk enkele successen en aandachtspunten die we dit jaar tegen zijn gekomen bij ons werk. Een tabel met de financiële realisatie in één oogopslag is in bijlage 4 opgenomen.

De RUD Drenthe heeft dit jaar een zichtbare bijdrage aan het milieu geleverd, door onder meer deze resultaten:

- Onze risicogerichte fysieke controles gericht op energievoorschriften hebben een aanjagend en stimulerend effect op het nemen van energiebesparende maatregelen. Met onze inzet op energie toezicht is/wordt er een totale reductie van circa 2.406 ton CO_2 in Drenthe gerealiseerd.
- Verbetering van de bodemkwaliteit doordat er meer instemmingen met het saneringsresultaat zijn, en de meldingsbereidheid in het kader van het besluit bodemkwaliteit toe is genomen.
- We zorgen voor juiste informatie over (aanwezigheid/opslag van) gevaarlijke stoffen in Drenthe voor het nieuwe landelijke register Externe Veiligheid.
- Inzet van bestuursrechtelijke handhaving is toegenomen, maar leidt niet per sé vaker tot verbeuren van dwangsommen waardoor geconcludeerd kan worden dat een voorgenomen besluit vaak al voldoende leidt tot herstel van overtredingen. Onze BOA's hebben 11 processen verbaal opgemaakt. De BOA capaciteit is verhoogd en wordt meer zichtbaar zowel binnen als buiten de organisatie.
- Het uitgevoerde toezicht heeft ertoe geleid dat het aantal geconstateerde overtredingen in 2022 significant is hoger dan in 2021. We zien dat hierdoor dat het de naleving bevorderd en daarmee milieurisico's herstelt en beperkt in de toekomst.
- Medewerkers van team Vergunningen zijn weer regelmatig fysiek bij gemeenten gaan werken wat heel positief wordt ontvangen.
- De RUD Drenthe is ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet aangesloten op het DSO en er is geoefend in de keten (bijvoorbeeld de Omgevingstafel). We worden vaker en meer betrokken bij bouwteams en omgevingstafels wat resulteert in beter advieswerk vroeg in het proces.
- De rapportages lezen transparanter en zijn kwalitatief scherper. De wijze van programmeren, prioriteren, afstemmen, bijsturen en verantwoorden verloopt ook efficiënter.
- De branche MKB & Gebouwen heeft het hoogste aantal bestuurlijke handhavingstrajecten, op de voet gevolgd door de branche Afval & Industrie.
- Onze piketmedewerkers worden in het kader van de calamiteiten- en rampenbestrijding ingezet op de taken van het team Omgevingszorg van de betreffende gemeenten. Afvaldumpingen en geluidklachten kwamen in 2022 relatief vaak voor. Daarnaast zijn wij bij drie opgeschaalde brand calamiteiten betrokken geweest.

We zagen in 2022 ook een uitdaging bij enkele taken en projecten. Meer inzet en aandacht is nodig gebleken voor de volgende risico's:

- Een gedeelte van het werk is afhankelijk van het aantal ingediende vergunningaanvragen of meldingen, en daarmee moeilijk te plannen.
- Urenbesteding van complexe VTH-taken en VTH-projecten is grillig. Betere monitoring, communicatie en bijsturing is hierbij gewenst.
- Door krapte op de arbeidsmarkt is de werving van benodigde capaciteit voor sommige taakvelden een groot knelpunt. Zo is bijvoorbeeld het tijdig aantrekken van gekwalificeerde toezichthouders niet gelukt. Het opleidings-en ervaringsniveau van nieuw personeel zorgt ervoor dat intern opleiden, begeleiden en ontwikkelen druk legt op de productieve capaciteit.
- De werkvoorraad is onverminderd groot waardoor doorlooptijden langer worden.
- Ondanks dat het verzuimpercentage afneemt, is deze nog hoog. Ook de werkdruk blijft een aandachtspunt.

HOOFDSTUK 2: OMGEVINGSWAARDEN

De omgevingswaarden zijn de basis van ons werk en vormen een schakel met de nieuwe Omgevingswet. In al ons handelen is het van belang dat de maatschappelijke noodzaak en impact wordt geduid vanuit de omgevingswaarden bodem, geluid, lucht, omgevingsveiligheid en duurzaamheid.

2.1 BODEM

Door het toetsen van meldingen aan wet- en regelgeving en het toezicht op de toepassing van grond, bagger en bouwstoffen hebben we bijgedragen aan het behoud van een schone bodem in Drenthe, waarbinnen een duurzaam bodembeheer mogelijk is. Naast het beschermen van de Drentse bodem dragen wij bij aan het schoner maken van de Drentse bodem. De bodem in Drenthe wordt geschikt gemaakt voor het gebruik dat maatschappelijk gewenst is. Onze inzet op bodemtaken (zoals advisering over bodemonderzoeken, plannen, en verstrekken van bodeminformatie etc.) is in 2022 minder geweest dan gepland. We hadden last van moeilijk vervulbare vacatures en extra inwerktijd door nog op te leiden nieuwe medewerkers.

Tussen de gemeenten bestaan verschillen wat betreft ingezette uren. Waar er grotere overschrijdingen zijn is dit vaak een gevolg van ruimtelijke/infrastructurele ontwikkelingen. Of van transacties in de huizenmarkt waarbij een advies wordt gegeven over een bodemonderzoek. Ook zijn er meer bodeminformatieverzoeken binnen gekomen.

Bron: RUD Drenthe, toezichthouder aan het werk

De uitvoering van de bodemtaken bestaat uit drie onderdelen:

- Bevoegd gezag taken Wet bodembescherming (Wbb), concreet uitgewerkt in het provinciaal Programma bodem en ondergrond 2022-2025 + de jaarplannen bodem (gemeente Emmen en Provincie)
- Uitvoering in kader van het Besluit Bodemkwaliteit (alle gemeenten)
- Bodem specialistische advisering.

2.1.1 TAKEN WET BODEMBESCHERMING (BEVOEGD GEZAG TAKEN WBB)

We hebben voor de Provincie als bevoegd gezag Wbb een evaluatieverslag opgeleverd van het Meerjarenprogramma Bodem en Ondergrond over de periode 2016 tot en met 2021. Het verslag laat zien welke doelstellingen uit het Bodemconvenant en het meerjarenprogramma bodem en ondergrond in Drenthe door ons zijn behaald. We zien dat in het algemeen de kwaliteit van de bodem in Drenthe waar nodig geschikt is gemaakt voor het gebruik wat maatschappelijk gewenst is. Bodemvervuilingen die leiden tot onaanvaardbare risico's voor mens, ecologie of verspreiding naar en via het grondwater (de spoedlocaties), zijn goeddeels aangepakt of in uitvoering. Een aantal bodemsaneringen hebben een langere looptijd en blijven op de bodem uitvoeringsagenda staan. Naast de aanpak van de spoedlocaties zijn ook locaties gesaneerd om gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. Deze saneringen zijn uitgevoerd door gemeenten of initiatiefnemers van de ontwikkeling.

Om het bodembeleid te verbreden tot een meer integrale benadering zijn projecten uitgevoerd die beleidsmatige verbindingen leggen met andere maatschappelijke opgaven zoals klimaat, energie, kwaliteit van het grondwater, ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke - en biodiversiteit. In de deelnemers rapportage van de Provincie en gemeente Emmen wordt een gedetailleerde verantwoording over het jaar 2022 gegeven.

2.1.2 GEBIEDSBEHEER GEBIEDSGERICHT GRONDWATERBEHEER

Met het Gebiedsgericht grondwaterbeheer worden binnen een afgebakend gebied verontreinigingen beheerd en wordt de grondwaterkwaliteit op gebiedsniveau bewaakt en verbeterd. Naast de uitvoering van het gebiedsgericht grondwaterbeheer in Hoogeveen, Emmen en Assen zijn we in een vergevorderde fase met het gebiedsgericht grondwaterbeheer plan in Coevorden. Er is een bestuursovereenkomst opgesteld waarin afspraken zijn opgenomen tussen de Provincie en gemeente Coevorden. Voor zowel Assen, Hoogeveen, Coevorden (vanaf 2023) als Emmen geldt dat de RUD Drenthe namens de provincie Drenthe/ gemeente Emmen de rol als gebiedsbeheerder vervult. De RUD stuurt de monitoring aan en zorgt dat gebiedspartners betrokken en geïnformeerd blijven.

2.1.3 BODEMBEHEER (BKK, NOTA BODEMBEHEER)

Rondom het grondverzet stellen wij in opdracht van onze opdrachtgever(s) voorstellen van beleidswijzigingen op die door onze opdrachtgever(s) worden vastgesteld. Om grondverzet zonder duur onderzoek (partijkeuring) mogelijk te maken hebben alle bevoegde gezagen een bodemkwaliteitskaart opgesteld. Onder welke voorwaarden daarvan gebruik kan worden gemaakt is opgenomen in de nota bodembeheer. Daarmee besparen burgers, bedrijven en overheden veel geld op bodemonderzoek. De kaarten moeten elke vijf jaren worden her beoordeeld en de nota bodembeheer eens in de tien jaar. In het afgelopen jaar hebben we voor verschillende gemeenten in het beheergebied goedbezochte informatiebijeenkomsten gehouden over het Drentse beleid inzake bodembeheer. Er zijn plannen om in 2023 deze voorlichting voort te zetten, ook aan bedrijven in de provincie.

2.1.4 BODEMENERGIESYSTEMEN

In 2022 zagen we een flinke toename van het aantal aanvragen voor aanleg van gesloten bodemenergiesystemen. De huidige energiecrisis is daar ongetwijfeld de oorzaak van. Voor alle Drentse

gemeenten samen zijn er 186 meldingen voor de aanleg van ca. 400 gesloten bodemenergiesystemen afgehandeld. Daarbij gaat het ook om projecten waar bij meerdere woningen gesloten bodemenergiesystemen worden aangelegd.

De meldingen voor de gesloten bodemenergiesystemen worden door ons geregistreerd in het Landelijk Grondwater Register (LGR). Door het opnemen van het bodemenergiesysteem in het LGR kan bij eventuele nieuwe initiatieven in de omgeving rekening worden gehouden met bestaande systemen. Zo wordt voorkomen dat bodemenergiesystemen elkaar negatief gaan beïnvloeden waardoor het doelmatig functioneren wordt geschaad. Bij de aanleg van een WKO-installatie, het mechanisch boren, houden wij toezicht.

2.2 GELUID

Geluidbelasting en geluidbeleving spelen een belangrijke rol in de samenleving. Geluidoverlast heeft direct effect op de woonbeleving. Als mensen regelmatig aan te veel en te hard lawaai worden blootgesteld kan dat grote gevolgen hebben voor de gezondheid. Je kunt hierbij onder andere denken aan een te hoge bloeddruk last van het hart maar bijvoorbeeld ook psychische problemen als gevolg van de onrust en irritatie.

2.2.1 INDUSTRIELAWAAI EN GELUIDZONERING

De voorbereiding voor de invoering van de Omgevingswet is gestart. In het kader van de Omgevingswet moeten gezoneerde industrieterreinen worden omgezet naar een nieuwe systematiek. Dit wordt begeleid en besproken in noordelijk verband (3Noord-verband).

Met betrekking tot het project “Herziening geluidzone Bargermeer” is de planning dat het bestemmingsplan, voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, kan worden afgerond. Begin 2022 is geconstateerd dat het vooraf geraamde budget niet toereikend is.

2.2.2 WEG- EN RAILVERKEERSLAWAAI EN HOGERE GRENSWAARDEN

De uitvoering van de werkzaamheden was in 2022 niet uitzonderlijk anders dan voorgaande jaren. Aanvragen komen met enige regelmaat binnen en in 2022 zijn daadwerkelijk hogere grenswaarden vastgesteld. Er zijn hierover geen bijzonderheden te vermelden.

2.2.3 EVENEMENTEN

In 2022 waren, vooral in de zomerperiode, de evenementen weer volop aanwezig. Dit heeft geresulteerd in meer advieswerk en geluidsmetingen vergeleken met de jaren ervoor. Alhoewel deze werkzaamheden tot ons reguliere werkpakket behoren drukt dit wel op de uitvoering van overige advieszaken. Geluidsmetingen kosten veel tijd en er zijn meer adviezen en metingen met betrekking tot klachten nodig geweest dan voorzien in 2022. Het aantal adviezen in het kader van vergunningverlening en meldingen was iets minder maar vergeleken met de andere werkzaamheden geeft dit niet de extra benodigde ruimte.

2.2.4 GELUIDKLACHTEN

Zoals in het Jaarprogramma van 2022 al is aangegeven hebben we in het verslagjaar te maken met veel klachten op het gebied van warmtepompen en airco’s. Ook het Laagfrequente geluid komt hierin voor. Deze ontwikkeling is en blijft zorgwekkend. We zien hierin een duidelijke toename van het werk (advisering, geluidmetingen en dergelijke). Door onze expertise en ook de uitkomsten van metingen zijn enkele warmtepompen weer verwijderd. De meeste gemeenten weten ons voor deze metingen goed te vinden.

Een nieuw fenomeen, welke we nog niet in het Jaarprogramma hebben benoemd, is de komst van padel banen. Landelijk is hierop de aandacht gevestigd en in Drenthe zien we deze banen in aantallen groeien. Daarmee groeit ook de omgevingsoverlast. Het kost onze geluidsadviseurs extra tijd vooral omdat wetgeving hierin is achtergebleven.

De groei in klachten en het aantal geluidmetingen maakt dat wij momenteel te weinig tijd hebben om alle klachten goed af te handelen. Hier zit een groot punt van zorg. Preventie, adviseren aan de voorkant, gaan we nog beter en strakker vormgeven om de werkdruk te verlagen en behapbaar te houden.

2.2.5 GELUIDMETINGEN

Zoals aangegeven hebben we steeds meer te maken met geluidmetingen.
Een recente trend die wij ervaren bij handhavingszaken is dat er meer en meer klagers/veroorzakers zich in beginsel kritisch opstellen. Het vertrouwen in een onafhankelijke geluidsmeting van onze adviseurs lijkt soms niet aanwezig te zijn. Er wordt gebruikgemaakt van geijkte geluidsmeters die jaarlijks gekalibreerd worden. Het gebrek aan vertrouwen wordt door onze experts als een extra belastende factor ervaren.

2.2.6 WARMTEPOMPEN

Door de verduurzamingsopgave komen (geluidklachten over) warmtepompen steeds vaker voor. Alhoewel het Bouwbesluit 2012 per 1 april 2021 is aangepast met een artikel waarin nieuwe geluidseisen worden gesteld aan buiten opgestelde installaties op de erfgrens, levert dit nog niet de mogelijkheden tot goede regulering. Het vergt enige creativiteit bij onze adviseurs. Het is een scherpe norm wat blijkt uit een aantal handhavingsgevallen met betrekking tot warmtepompen.

2.2.7 WINDTURBINES

De windparken Oostermoer en Drentse Monden zijn als extra opdracht opgenomen in het Jaarprogramma 2022. Inmiddels is duidelijk dat dit consequent regulier werk voor onze adviseurs meebrengt. Wij zijn sinds 2021 betrokken bij de projectgroep “Windturbineparken Drentse Monden en Oostermoer”. Naast het geluidsaspect (LFG en normaal geluidsoverlast) is daar ook het aspect slagschaduw bijgekomen. Hierover hebben we overleg in 3Noord-verband (het overleg tussen Noordelijke omgevingsdiensten). Met de groei van grotere windturbines groeit ook de hoeveelheid aan werk (advies, vergunningverlening en toezicht en handhaving). In de urenbesteding voor 2022 is het aandeel voor het verbreden van kennis en kennisdeling duidelijk terug te zien.

Dit zien we ook terug bij bijvoorbeeld andere omgevingsdiensten (bijvoorbeeld OFGV (Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek). Wij adviseren deze werkzaamheden, op basis van de binnengekomen aanvragen, op reguliere basis in te calculeren (dus niet als extra opdracht) en in de begroting 2024 extra rekening hiermee mee te houden.

2.2.8 LAAGFREQUENT GELUID

Voor laagfrequent geluid (LFG) zien we een duidelijke groei. Dit kan verklaard worden door de toename van het aantal LFG producerende bronnen (elektrische apparaten). Voor LFG ontbreekt wet- en regelgeving, maar ook de capaciteit en tijd om degelijk onderzoek uit te voeren. Onderzoeken naar een bron kunnen jaren kosten terwijl uiteindelijk niet gehandhaafd kan worden. Het betreft een landelijk maatschappelijk probleem waarbij wij een rol zien voor de Omgevingsdienst NL. Dit is de vereniging van de 29 regionale uitvoeringsdiensten in Nederland, en kan dit richting de landelijke politiek op de kaart zetten.

2.3 LUCHT

Luchtkwaliteit en geur zijn onderwerpen die een hoge prioriteit hebben wat de behoefte aan advies voor deze aspecten groot maakt. Om kwalitatief goed advies te kunnen geven zijn de adviseurs veel tijd kwijt aan het informatie halen op locatie.

2.3.1 INDUSTRIËLE EMISSIES

Voor vergunningverlening en meldingen verzorgen we een integrale luchttoets. Van belang hierbij zijn de ontwikkelingen op basis van de Best Beschikbare Technieken (BBT) en de ontwikkelingen met betrekking tot bijvoorbeeld Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Een nieuwe ontwikkeling in de uitvraag betreft het meten van onder andere stofemissie en formaldehyde. Aangezien wij deze expertise niet voldoende in huis hebben is samenwerking gezocht met andere Omgevingsdiensten.

2.3.2 GEUR

Grip krijgen op geursituaties bij overlast blijft lastig. Het is moeilijk en kost veel tijd om goede antwoorden te geven aan de verschillende partijen die de overlast ervaren en/of veroorzaken. Er is onzekerheid over de mogelijk risico's van luchtemissies van ZZS voor de volksgezondheid, bij het milieu maar ook in het binnenklimaat (inpandig). Hierbij wordt continu samenwerking met adviesbureaus, gemeenten en GGD gezocht.

2.3.3 ZEER ZORGWEKKENDE STOFFEN

Zeer zorgwekkende stoffen die bij voldoende contact met mens en milieuschadelijk zijn, noemen we ZZS. Denk onder andere aan kankerverwekkende en hormoon verstorende stoffen (bijvoorbeeld ook Per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS)). Wij inventariseren, controleren en adviseren op noodzakelijk gebruik en op mogelijke alternatieven. Veel bedrijven maken nog gebruik van ZZS en dienen de blootstelling (immissie) aan die stoffen zoveel mogelijk te beperken. Daarom nemen wij emissies en immissie van ZZS-stoffen steeds meer mee bij integrale adviezen. Landelijk is hier ook uitvoerig aandacht voor.

In 2022 is de vergunning van een provinciaal bedrijf aangescherpt. Deze ambtshalve wijziging heeft geleid tot voorschriften met emissiegrenswaarden voor specifieke ZZS-emissies vanuit diverse bronnen bij het bedrijf.

In 2022 is ook vanuit de inventarisatie oplosmiddelenbesluit meer aandacht gekomen voor ZZS bij het beoordelen van de oplosmiddelenboekhouding. Specifiek wordt gelet op de CMR (Carcinogeen, Mutageen, Reproductie toxisch) componenten (artikel 2.30 Activiteitenbesluit) in de vluchtige organische stoffen. Dit krijgt de volle aandacht bij de beoordeling van oplosmiddelenboekhoudingen.

2.3.4 AANPAK STIKSTOF

Alhoewel de aanpak van stikstof niet in basis bij onze omgevingsdienst ligt (maar via de natuurwetgeving bij de provincie) hebben wij hier wel mee te maken. Denk aan het verlenen van toestemmingen (de verklaring van geen bedenkingen, samenhang met milieuvergunningen en natuurvergunningen) en het uitvoeren van integraal toezicht. Ook leveren onze specialisten expertise bij deze problematiek (stikstofdepositie) en hebben wij actief samenwerking en afstemming gezocht bij onze collega's van de provincie en andere partners. We zien dat zienswijzen, bezwaren en beroepen in de procedure voor (agrarische) vergunningverlening toenemen, vooral door natuurorganisaties.

De stikstofproblematiek heeft ook in 2022 gezorgd voor veel langere doorlooptijden in de vergunningverleningsprocedure door steeds weer nieuwe ontwikkelingen rondom het aspect natuur. Hierbij maakt het niet uit of het onderdeel natuur aanhaakt of niet. Jurisprudentie en nieuwe

ontwikkelingen in het provinciaal beleid maken naast het opstellen van een MER-beoordelingsbesluit vooral het opstellen van een (ontwerp-)beschikking steeds ingewikkelder. Reeds opgestelde documenten moeten soms meerdere malen worden herzien. Vertraging betekent een hogere tijdsinzet per product. Samen met de provincie monitoren we deze zaken aan de hand van een voortgangslijst.

2.3.5 LUCHTKWALITEIT

Om luchtkwaliteit beter te ontsluiten en hierover informatie te geven zijn we gestart met het registreren en monitoren van de luchtkwaliteit op Drents niveau (gegevens ophalen uit het veld). Het toepassen van monitoringsystemen is een ontwikkeling ter ondersteuning van het lopend werk voor de Europese monitoringsverplichtingen (bijvoorbeeld oplosmiddelen).

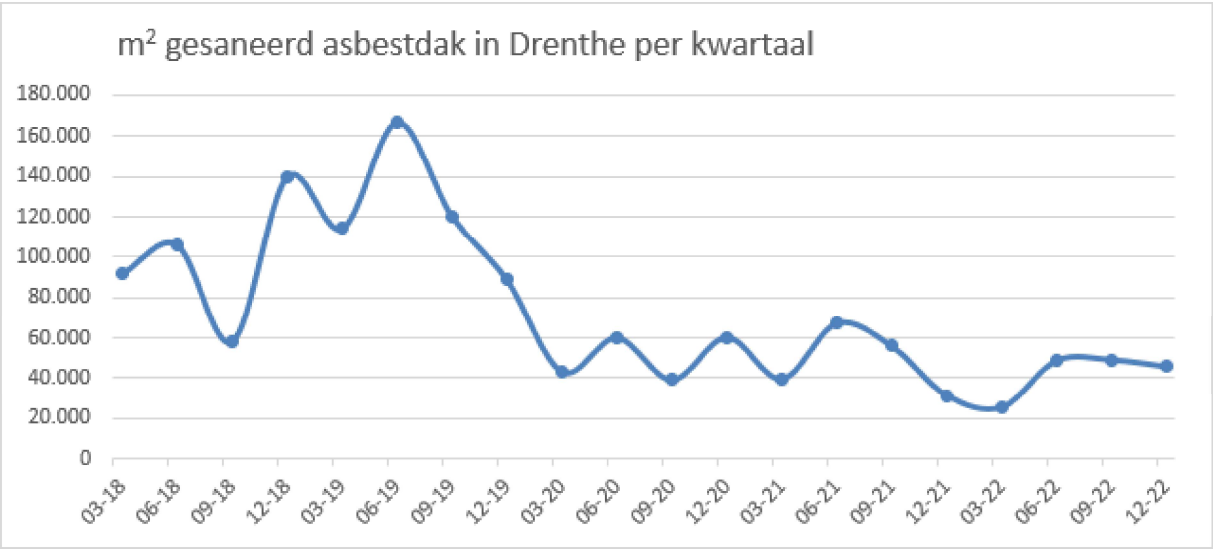
Daarnaast is het Schone Lucht Akkoord (SLA) basis voor een belangrijk deel van de uitvoerende werkzaamheden van de adviseurs. Het akkoord is getekend door de provincie Drenthe en de gemeente Assen. In diverse dossiers is SLA geïmplementeerd. Denk bijvoorbeeld aan ambtshalve wijziging van vergunningvoorschriften met emissie eisen voor ZZS en het toepassen SLA in de revisieprocedure van een IPPC- bedrijf.

2.3.6 ASBEST

De werkzaamheden voor asbest zijn breed. We verzetten veel werk in het beoordelen van meldingen en het houden van toezicht (zie Hoofdstuk 3). Daarnaast leveren we inzet bij de verwijdering van asbestdaken.

De acties in Drenthe rond de verwijdering van asbestdaken hebben er inmiddels toe geleid dat van de daken die begin 2018 nog asbesthoudend waren inmiddels 38% is gesaneerd. Hoe dat zich verhoudt tot andere regio's in Nederland is onduidelijk, aangezien hier geen actuele vrij beschikbare gegevens van zijn. Bij de inventarisatie asbestdaken in Drenthe in 2018 werd 5,2 miljoen aanwezige m^2 geconstateerd. Daarvan is inmiddels 2 miljoen m^2 gesaneerd. Het niet van kracht worden van een asbestdakenverbod heeft ertoe geleid dat de bereidheid om asbestdaken te vervangen in Drenthe, net als in de rest van het land, flink is teruggelopen. In onderstaande figuur is dit per kwartaal vanaf 2018 tot en met 2022 voor Drenthe weergegeven.

Uit onderstaande figuur valt op te maken dat de aankondiging van het verbod in oktober 2018 en het ingezette Drentse beleid hebben geleid tot een verdubbeling van het aantal gesaneerde daken. Daarentegen heeft het verwerpen van het asbestdakenverbod in de Eerste kamer in juni 2019 geleid tot een drastische afname in het aantal gesaneerde m^2, maar is er desalniettemin nog steeds gemiddeld zo'n 5.000 m^2 per kwartaal gesaneerd. Dit wordt mede gestimuleerd door de werkgroep asbestdaken waarin de Drentse gemeenten, de provincie en de RUD Drenthe zijn vertegenwoordigd.

Figuur 1: oppervlakte gesaneerde asbestdaken

Onze inbreng betreft het actueel houden van de asbestkaart door gesaneerde daken eraan toe te voegen en twijfelgevallen met behulp van de asbestanalyzer te verifiëren. We geven advies bij lokale initiatieven van bewoners om daken te saneren. Het aanschrijven, in samenspraak met gemeenten, van asbestdakenbezitters is ook een taak voor de RUD Drenthe. Zo organiseren we bijvoorbeeld bijeenkomsten (fysiek of online de zogeheten webinars) om hen te informeren over saneringsmogelijkheden.

2.4 OMGEVINGSVEILIGHEID

Omgevingsveiligheid is de nieuwe benaming van externe veiligheid. In Nederland is de ruimte voor wonen en werken schaars. Mensen willen gezond en veilig leven, en het bedrijfsleven wil ruimte voor economische groei behouden. Deze blijvende zoektocht naar een optimaal gebruik van de beperkte ruimte is het onderwerp van omgevingsveiligheid. Bij omgevingsveiligheid gaat het om de risico's van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van inrichtingen en de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën. Het gaat om de feitelijke risico's, met soms grote onzekerheden, én om waargenomen risico's.

2.4.1 ENERGIETRANSITIE

De aangekondigde trend in energietransitie zet zich gestaag door. Wij krijgen steeds vaker de verzoeken tot opslagen en het verwerken van energiebronnen. Voornamelijk betreft het hier waterstof. Denk hierbij aan een garagebedrijf wat waterstof voor voertuigen opslaat of een waterstoftankstation voor bussen en vrachtwagens.

Voor dit soort bedrijven is maatwerk nodig in het kader van zorgplicht. Zo worden incidenten voorkomen dan wel beperkt. Waterstofincidenten behoren tot ongewone voorvallen omdat hiervoor nog geen wettelijke voorschriften gelden. Daarnaast zien we een toenemende vraag voor advies over het toepassen van waterstof in aardgasgestookte stookinstallaties als energiebesparing.

2.4.2 EXPLOSIEVEN EN VUURWERK

De afgelopen jaren waren er, door COVID 19, minder vuurwerkevenementen, 2022 was voor de vuurwerkevenementen een druk jaar. Er zijn 40 aanvragen voor vuurwerkevenementen behandeld (2019: 29). Vier vuurwerkevenementen zijn in verband met extreme droogte vervallen. De rest zijn, met aanpassingen zoals ander vuurwerk of besproeien van de ondergrond, wel doorgegaan. Tijdens de vuurwerkevenementen zijn geen overtredingen geconstateerd.

In 2022 mocht er na twee jaar weer consumentenvuurwerk worden verkocht en afgestoken. Het aantal verkooppunten is in Drenthe de afgelopen jaren gestaag afgenomen waarbij vooral de laatste jaren diverse verkooppunten zijn gestopt. Waren er in 2016 nog 78 verkooppunten is dat in 2022 geslonken naar 46 verkooppunten. Voor een deel komt dit doordat landelijke winkelketens hebben aangegeven geen vuurwerk meer te willen verkopen. Bij alle verkooppunten is in september/oktober een voorcontrole geweest. Dit was deels administratief en deels fysiek. Verder zijn alle verkooppunten in Drenthe tijdens de drie verkoopdagen bezocht door onze medewerkers. Er werden kleine overtredingen geconstateerd die direct zijn verholpen.

2.4.3 REGISTER EXTERNE VEILIGHEIDSRISICO'S

We hebben ons aangesloten bij het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Dit systeem is bedoeld om alle grotere risico's met gevaarlijke stoffen vast te leggen. Er is landelijk budget beschikbaar om onze gegevens daarin te plaatsen maar het kost ook inzet van onze specialisten om dit te verzorgen en te begeleiden. Onze adviezen spitsen zich steeds meer toe op problematiek voorkomend uit de energietransitie. De uitvoering van de adviezen is op een adequaat niveau.

Op het thema omgevingsveiligheid is er veel verandering in aantocht vanwege de nieuwe Omgevingswet. Onze adviseurs werken samen met de noordelijke omgevingsdiensten om deze veranderingen door te voeren in het Register externe veiligheid (REV). Net als voor het (milieu)locatiebestand in Drenthe zijn wij gedelegeerd bronhouder voor het REV, zodat de risicogegevens op een goede en volledige wijze in de Atlas Leefomgeving terecht komen en te raadplegen zijn. In 2022 is een groot aantal van de locaties en risicovolle milieubelastende activiteiten in het REV ingevoerd. Een aantal activiteiten kan nog niet ingevoerd worden omdat de Bevoegd Gezag Module (BGM, een hulpmiddel voor bronhouders om geconverteerde data uit het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) te controleren, valideren en publiceren) hiervoor nog niet geschikt is. Ministeries dragen hiervoor verantwoordelijkheid en landelijke initiateven lopen.

2.5 DUURZAME ENERGIE

In het klimaatakkoord van Parijs is vastgelegd dat de wereldwijde klimaatopwarming in 2100 beperkt moet zijn tot 2°C vergeleken met het niveau van vóór de opkomst van de industrie. In het verlengde hiervan hebben provinciale staten van Drenthe de doelstelling uitgesproken in de vastgestelde Energieagenda 2020 – 2023 om in 2050 energieneutraal te zijn. Deze doelstellingen, die de burger en het bedrijfsleven steeds sterker zullen gaan raken, vragen om concrete maatregelen en plannen in het heden.

2.5.1 ENERGIETOEZICHT

Een belangrijke klimaatdoelstelling is het met 49% verminderen van de CO_2-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. Dit doel kan onder andere bereikt worden door het doorvoeren van energiebesparende maatregelen door burgers en bedrijven. Het houden van toezicht op deze maatregelen is één van de instrumenten die landelijk ingezet wordt om de Nederlandse klimaatdoelstellingen te halen. Wij voeren het toezicht uit vanuit het Jaarprogramma en in het kader van de Versterkte Uitvoering Energietoezicht (verder VUE 2021).

In onze najaar rapportage hebben wij de prognose afgegeven om voor dit product 50% van het Jaarprogramma te realiseren. Krapte op de arbeidsmarkt is één van de oorzaken dat deze prognose op 255 uur niet gehaald is. Ten opzichte van het Jaarprogramma hebben we 45% van de ingebrachte uren daadwerkelijk voor dit product ingezet. Hiervoor hebben we (inclusief de inzet vanuit VUE 2021) 154 energiecontroles opgezet. Tijdens deze controles zijn 412 overtredingen, waarvan er inmiddels 248 ongedaan zijn gemaakt, geconstateerd. Wanneer ook de resterende overtredingen ongedaan zijn gemaakt, wordt er door onze activiteiten een totale reductie van circa 2.406 ton CO_2 gerealiseerd. Deze

reductie is berekend op basis van het TNO-rapport TNO2020P11691 en op basis van informatie afkomstig van RVO.

Op 1 juli 2019 is de informatieplicht energiebesparing opgenomen in het Activiteitenbesluit. In dit besluit is voorgeschreven dat bedrijven, met een elektriciteitsverbruik van meer dan 50.000 kWh of 25.000 m3 aardgasequivalent, alle maatregelen op het gebied van energiebesparing dienen te nemen met een terugverdientijd korter dan 5 jaar. Voor deze bedrijven geldt ook dat zij ons moeten informeren over de voortgang van de implementatie van de energiebesparende maatregelen. Bij de start van deze informatieplicht was er landelijk, en zeker ook in Drenthe, een forse stijging van het aantal rapportages waar te nemen. De toestroom van de rapportages laat nu een dalende trend zien. Dit is te verklaren doordat bedrijven elke 4 jaar aan de informatieplicht moeten voldoen. De rapportages worden door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) ontvangen, beoordeeld en ingeschaald in risicogroepen. Hierbij heeft de groep R1 het hoogste risico en R3 het laagste risico op de hoeveelheid te nemen maatregelen.

Rapportage jaar	Aantal ingediende rapporten
2019	1.234
2020	249
2021	316
2022	78
Totaal	1.877

Tabel 1: informatieplicht energiebesparing

2.5.2 OMGEVINGSVISIE ONDER DE OMGEVINGSWET

Het maken van beleid is niet de taak van de RUD Drenthe, wel zien wij door de komst van de nieuwe Omgevingswet een belangrijke rol voor ons om op inhoudelijk gebied te adviseren. We hebben gemerkt dat door de mogelijkheid om straks gebiedsgericht regels vast te stellen voor de verschillende omgevingswaarden, onze specialisten al vaker worden gevraagd om mee te denken. Gemeenten die invulling geven aan de omgevingsplannen willen de RUD Drenthe graag vroeg aan tafel. Een positieve ontwikkeling waardoor samenwerking onderling en met andere ketenpartners (waterschappen, VRD, GGD, GGZ, Rijkswaterstaat, Ministeries e.a.) wordt gestimuleerd.

2.5.3 WINDMOLENPARKEN EN ZONNEWEIDES

Wij hebben slechts ten dele te maken met de aanleg van de windparken. Het in werking hebben kan klachten veroorzaken en initieert verder toezicht. Dit staat onder andere beschreven in 2.2.7. De uitbreiding vooral ten aanzien van grotere en kleinschalige windmolenparken gaat nog door (Emmen en Noord-Drenthe).
Zonneweides lijken vooralsnog geen directe omgevingshinder te vormen.

2.5.4 REGIONALE ENERGIETRANSITIE (RES)

Regionaal is de Regionale Energie Strategie (RES) van belang. Elke gemeente, provincie en waterschap werkt binnen één van de dertig regio's samen met stakeholders aan een RES. De RES is een instrument om te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur. Wij hebben adviezen uitgebracht over de mogelijkheden van energietransitie (dit loopt voornamelijk via experts omgevingsveiligheid).

HOOFDSTUK 3: ACTIVITEITEN

Naast de inspanning op omgevingswaarden voeren we ook de basis VTH-taken uit. Dit zijn werkzaamheden die vanuit de wetgeving moeten worden gedaan, de 'core business' van onze omgevingsdienst. Bij de uitvoering van de activiteiten baseren we ons handelen op impact op de omgevingswaarden zoals in Hoofstuk 2 benoemd. Daarmee is er een onlosmakelijke verbinding tussen beide hoofdstukken. De kwaliteit van de leefomgeving kan op basis van de omgevingswaarden worden gemeten, verantwoord en beoordeeld.

3.1 VERGUNNEN & BESLUITEN

3.1.1 WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT

Een belangrijke activiteit is onze taak bij de behandeling van omgevingsvergunningen en maatwerkbeschikkingen. Ook het opstellen van de beschikkingen voor het saneren van de bodem en het toetsen en beoordelen van de aanvragen voor bodemenergiesystemen (Warmte-Koude-Opslag) zijn onze verantwoordelijkheid.

In 2022 zijn minder nieuwe vergunningen aangevraagd. Het aantal MER-beoordelingen en advisering MER ligt nagenoeg gelijk aan 2021. Dit wijst erop dat de ontwikkeling in de fysieke ruimte nog niet is aangetrokken. Daarnaast zien we door de gewijzigde BBT (best beschikbare techniek) - conclusies dat we minder actualisaties hebben afgehandeld dan we hadden verwacht en gepland. Vanwege de hoge werkdruk, door ziekte en het relatief hoge aantal lopende procedures, is de focus gelegd bij de vraag gestuurde producten.

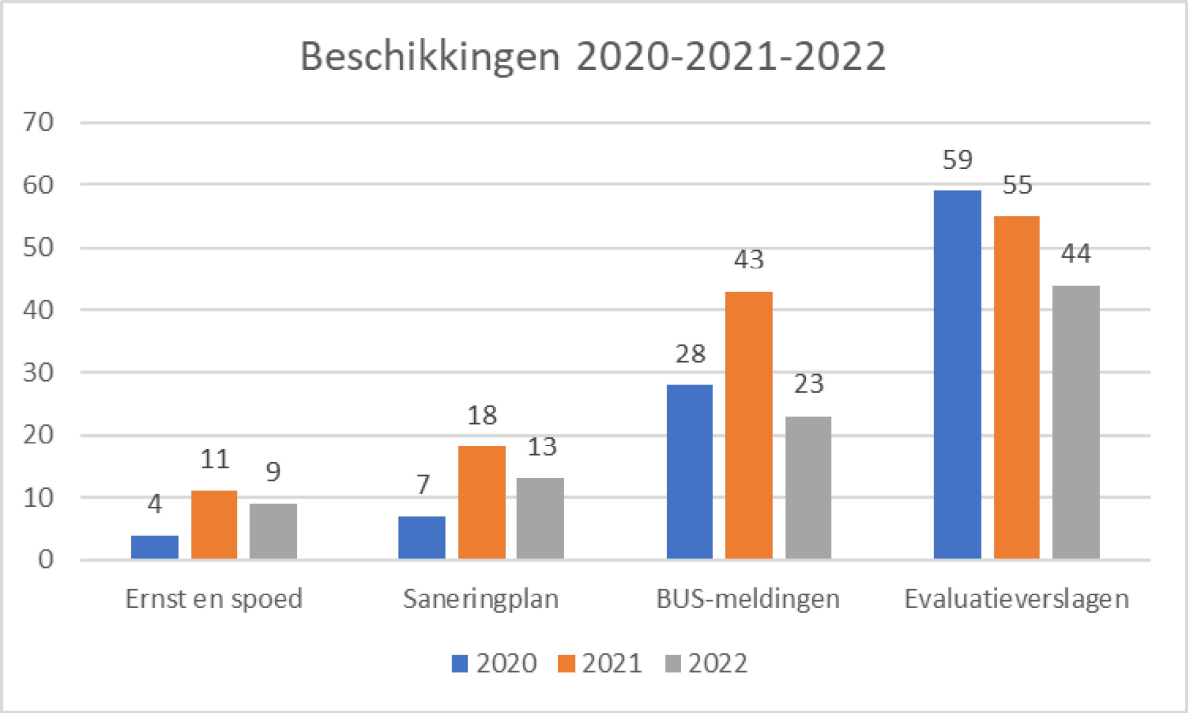
Vergunningen			
	Realisatie	JP2022	% t.o.v. JP2022
Drentse Maat	26.917	26.558	101%
Niet Drentse Maat	12.925	9.038	143%
Totaal	39.842	35.956	111%

Tabel 2: vergunnen & besluiten

3.1.2 WET BODEMBESCHERMING

De provincie Drenthe en de gemeente Emmen zijn bevoegd gezag Wet bodembescherming (Wbb). In 2022 zijn, ten opzichte van 2021, minder Wbb beschikkingen afgegeven. Dit betreft historische verontreinigingen die voor 1987 zijn ontstaan. De doelstelling voor de aanpak van spoedlocaties is bijna geheel behaald. De actuele spoedlijst bevat 30 locaties die allen zijn beschikt. Bij 27 locaties is er gesaneerd en zijn de risico's voor verspreiding beheerst. Van de overige drie locaties is bij één locatie de sanering nog niet gestart.

Onderstaande grafiek laat zien dat er afgelopen jaar minder beschikkingen zijn afgegeven dan voorgaande jaren. Dit is deels te verklaren door het feit dat er meer aanvragen zijn binnengekomen die niet volledig waren en die uiteindelijk zijn ingetrokken of afgekeurd. Veel van deze aanvragen worden op een later moment waarschijnlijk opnieuw ingediend. Ook zijn er in het laatste kwartaal van 2022 veel aanvragen ingediend, deze zijn nog in procedure en dus nog niet beschikt. In 2022 zijn er 58 saneringen gestart, 13 minder ten opzichte van 2021 maar 18 meer dan in 2020. Dit betekent ook dat vanuit toezicht en handhaving hier minder inzet op is gepleegd in vergelijking met 2021.

Figuur 2: beschikkingen Wbb

3.2 MELDEN & ONTHEFFEN

Het aantal ingediende meldingen is vergelijkbaar met 2021, maar vanwege de complexheid, vaak onvolledigheid en lange doorlooptijden voor adviezen zijn hier wel meer uren voor gemaakt. Naast deze meldingen zijn er ook meldingen ontvangen van nieuwe verontreinigingen. Dit zijn verontreinigingen die na 1987 zijn ontstaan: de zorgplichtgevallen. Voor de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen zijn er meer meldingen ontvangen dan in 2021.

3.2.1 AANLEG GESLOTEN BODEMENERGIESYSTEMEN

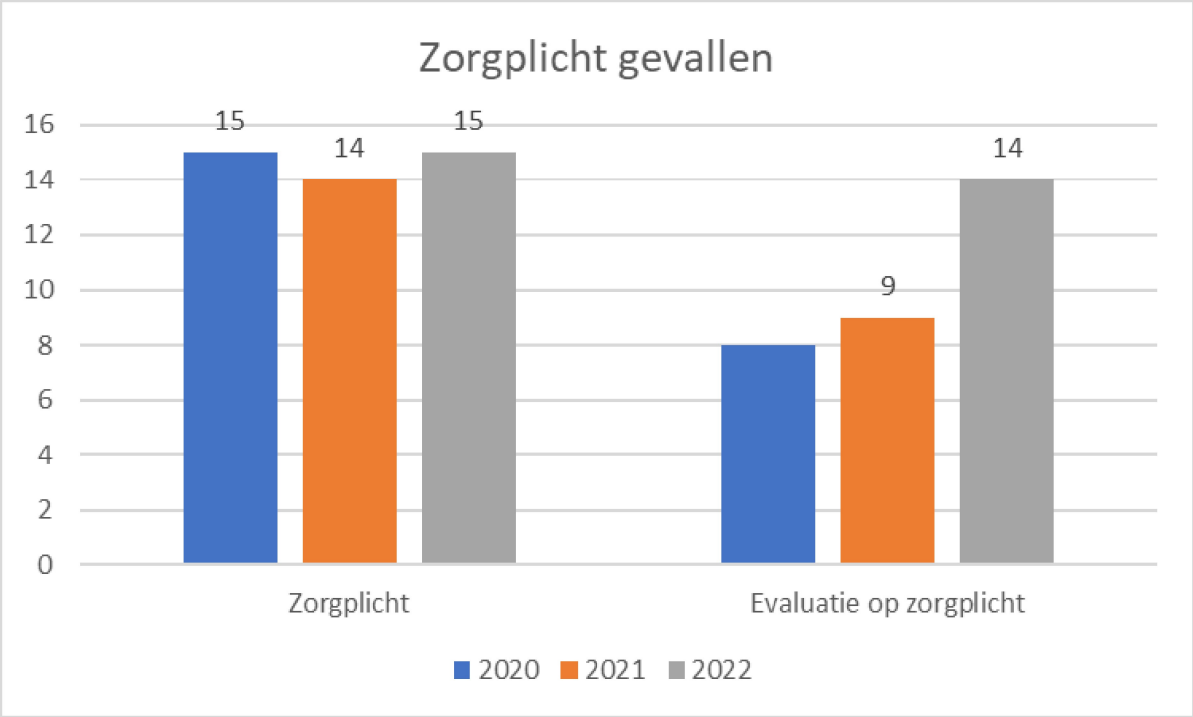
Het aantal meldingen per gemeente van gesloten bodemenergiesystemen in 2022 ten opzichte van 2021 is weergegeven in onderstaande tabel.

Meldingen aanleg gesloten bodemenergiesystemen per gemeente	2021	2022
Aa en Hunze	9	15
Assen	3	12
Borger-Odoorn	8	12
Midden-Drenthe	7	18
Noordenveld	13	18
Tynaarlo	17	34
Coevorden	4	10
De Wolden	7	12
Emmen	15	18
Hoogeveen	4	10
Meppel	4	13
Westerveld	17	14
Totaal	108	186

Tabel 3: meldingen van gesloten bodemenergiesystemen

3.2.2 ZORGPLICHTGEVALLEN

Uit bijgaand overzicht is te zien dat in 2022 iets meer zorgplichtgevallen zijn gemeld en gesaneerd ten opzichte van 2021. Ook het aantal ingediende evaluaties op zorgplichtgevallen ligt hoger. De verwachting is dat het saneren van historische verontreinigingen in Drenthe steeds minder wordt en de verontreinigingen ontstaan na 1987 meer aan het licht komen.

Figuur 3: zorgplichtgevallen

3.2.3 ASBEST SLOOPMELDINGEN

Wij hebben 100% van de ingediende reguliere asbestsloopmeldingen beoordeeld op ontvankelijkheid en waar mogelijk geaccordeerd. Dit doen wij omdat zonder deze accordering een asbestsanering niet gestart mag worden. Dit maakt wel dat wij niet bij (zoals in 2018 is afgesproken) 45% van de geaccordeerde regulier asbestsloopmeldingen daadwerkelijk toezicht hebben gehouden, maar bij 36% van deze asbestsloopmeldingen. Ondanks dat we in de tweede helft van 2022 de formatie, voor dit product, op orde hebben gebracht, hebben we deze achterstand niet meer kunnen bijsturen. Enerzijds is dit veroorzaakt door het moeten inwerken van (ingehuurde) collega's, anderzijds daalt het aantal asbestsaneringen na de zomerperiode sterk. In het laatste kwartaal hebben we, door het geringe aantal asbestsaneringen voortkomend uit reguliere asbestsloopmeldingen, ons kunnen richten op het uitvoeren van audits (toezicht asbest mutatie) bij asbestsaneringen die in opdracht van woningbouwcorporaties worden uitgevoerd. Dit is steekproefsgewijs uitgevoerd. In 35% van de toezicht bezoeken was er sprake van overtredingen. De prognose van 85% van de ingebrachte uren is voor dit product bijna besteed.

Product	Aantal
Advisering asbest inventarisatierapportage (mutatie)	629
Advisering asbest inventarisatierapportage (regulier)	1517
Toezicht asbest (mutatie)	449
Toezicht asbest (regulier)	551
Totaal	3.146

Tabel 4: asbest sloopmeldingen

3.3 INFORMEREN & BEOORDELEN

Informatieverzoeken komen veelvuldig voor. Uiteindelijk zijn er 228 zaak gerelateerde informatieverzoeken in 2022 afgehandeld. Opgemerkt moet worden dat de minder lastige en kleinere verzoeken hierin niet worden meegeteld in aantal. Ook de beoordeling van rapportages, tank certificaten en keuringscertificaten is een meer verscholen product omdat deze vaak tijdens de toezichtactiviteit of vergunningen activiteit worden uitgevoerd. Deze maken dus veelal integraal deel uit van andere hoofdprocessen. Wij zien geen afwijkingen met betrekking tot het aantal.

3.3.1 ELEKTRONISCH MILIEUJAARVERSLAG

In Drenthe hebben 30 bedrijven de verplichting om een elektronisch Milieujaarverslag (e-MJV's) in te dienen. Het is relevant dat het door bedrijven jaarlijks te maken e-MJVgoed wordt opgesteld omdat dit voor monitoring wordt gebruikt. Voldoet een bedrijf niet aan de verplichting dan wordt er een handhavingstraject ingezet.

In het Jaarprogramma is voor de beoordeling van e-MJV's 528 uur ingebracht. Dit jaar is 777 uur besteed. De overbesteding van 47% wordt vooral veroorzaakt door het inzetten van handhaving bij zeven bedrijven en het beoordelen van aanvullende aangeleverde informatie na de eerste beoordeling van de e-MJV's, wat voorkomt uit de in 2022 doorgevoerde verbeterslag in beoordeling van e-MJV's. Daarnaast is in 2022 de verbeterslag verder doorgezet en zijn aanvullende procedures opgezet voor de beoordeling in 2023.

Onze adviseurs ondersteunen de toezichthouders bij de beoordeling van het aspect lucht in het elektronisch milieujaarverslag (e-MJV). Kwalitatief is hierdoor een verbeterslag gemaakt.

3.4 KLACHTEN & HANDHAVINGSVERZOEKEN

Omdat milieuklachten en -incidenten, waaronder ongewone voorvallen, niet alleen tijdens kantooruren voorkomen is een 24/7 piketdienst ingericht. In sommige gevallen leidt overlast ertoe dat er een handhavingsverzoek wordt ingediend. Na het beoordelen van het verzoek en de voor de zaak relevante feiten en omstandigheden nemen we een besluit op het verzoek.

3.4.1 PIKET

Onze piketorganisatie is opgenomen in het classificatiesysteem van de Meldkamer Noord- Nederland (MKNN). Wanneer hulpverleningsdiensten de inschatting maken dat er door een calamiteit onomkeerbare milieuschade wordt veroorzaakt of dreigt worden we rechtsreeks door het MKNN benaderd en kan onze piketdienst, waar nodig, adequaat handelen. We hebben verder binnen de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) toebedeelde taken in het kader van de calamiteiten- en rampenbestrijding. Onze piketmedewerkers worden tijdens deze rol ingezet op de taken van het team Omgevingszorg van de betreffende gemeente.

Ook afval(dumpingen) en geluidklachten kwamen in 2022 relatief vaak voor. We zijn onder andere betrokken geweest bij de volgende incidenten:

- Dumpingen van gevaarlijke afvalstoffen, zoals restanten van synthetische drugsproductie;
- (Asbest)branden;
- Een aangereden LPG vulpunt (liquefied petroleum gas), waarbij lekkage is ontstaan;
- Een vrachtwagen met een lekkende dieseltank;
- Een brandende tractor, waarbij diesel de sloot is ingestroomd.

In 2022 zijn wij bij 3 opgeschaalde calamiteiten betrokken geweest. Dit betrof telkens een grote brand. In 2022 zijn er door de Covid-19 nasleep geen oefeningen georganiseerd door de VRD en/of gemeenten.

3.4.2 KLACHTEN

In 2022 hebben wij in totaal 581 klachten en meldingen ongewoon voorval ontvangen. Dit is ten opzichte van 2021 iets afgenomen (612). In 2022 zijn er relatief veel meldingen van geurhinder gedaan. Bij de meeste klachten zijn in goed overleg met de klagers oplossingen gevonden. Deze (soms intensievere inzet) voorkomt handhavingstrajecten die nog veel meer tijd vragen.
Daarnaast is er een stijging van het aantal meldingen op het onderdeel Bodem. Een reden hiervan kan zijn dat de brandweer ons informeert bij autobranden indien er vloeistoffen op de bodem kunnen terechtkomen.

Soort klacht	Aantal
Klacht bedrijven	9
Klacht bodem	48
Klacht geluid	142
Klacht lozingen	21
Klacht lucht	217
Klacht overig milieu	50
Klacht piket	2
Melding ongewoon voorval (Hoofdstuk 17 Wm)	73
Melding ongewoon voorval (art.27 en 30 Wbb)	19
Totaal	581

Tabel 5: klachten en meldingen ongewoon voorval

3.4.3 ONGEWOON VOORVALLEN

Een melding ongewoon voorval (Hoofdstuk 17 Wm) is een verplichting voor bedrijven om een milieucalamiteit te melden. Opvallend is de toename van het aantal meldingen ongewoon voorval Wbb (Wet bodembescherming). Deze meldingen komen binnen doordat de bodem (mogelijk) is verontreinigd als gevolg van bijvoorbeeld een voertuigbrand. Bij 31% van de klachten was geen sprake van overtreding van milieuvoorschriften.

3.4.4 HANDHAVINGSVERZOEKEN

Er zijn 28 handhavingsverzoeken afgerond. Op 1 januari 2023 zijn nog 11 zaken in behandeling, waarvan een drietal wat ouder zijn en een ander verloop kennen in het kader van ruimtelijke ordening waarover contact is met het betreffende bevoegde gezag. Het merendeel van de handhavingsverzoeken betreffen klachten over geluid, licht en andere vormen van hinder bij particulieren. Slechts in 2 gevallen is het verzoek toegewezen en direct overgegaan tot handhaving. In andere gevallen zijn de verzoeken afgewezen en is een ander traject gevolgd óf geen overtreding geconstateerd.

3.5 ADVISEREN & TOETSEN

Het aantal gemaakte uren voor de integrale adviezen voor omgevingsvergunningen is hoger dan verwacht. Hier komt de toenemende vraag aan integraliteit en samenhang in terug. Wij sturen daar ook meer op aan. Ook het feit dat milieu bij aanvragen vaak een kritisch aspect is, speelt hierin mee.

Met onze specialistische adviezen (bodem, geluid, lucht, omgevingsveiligheid en juridisch) dragen we bij aan allerlei activiteiten. De juridische adviezen kunnen inhoudelijk of toetsend zijn (of een combinatie daarvan). Voor bodem betreft dit ook de bodem/ondergrond (beleids-)adviezen bij omgevingsplannen, ruimtelijke plannen en het beoordelen van bodemonderzoeken bij omgevingsvergunningen en -meldingen. Dit gebeurt ook bij nieuwe bedreigingen van de bodem zoals bij drugsafval, en de PFAS.

3.5.1 BELEIDSADVISERING ALGEMEEN

De RUD Drenthe vervult een belangrijke adviserende rol bij inhoudelijke beleidsvoorbereidingen bij gemeenten, bijvoorbeeld bij majeure ontwikkelingen zoals de komst van de Omgevingswet. Op die wijze dragen wij actief bij aan het sluiten van de beleidscyclus (Big8).

3.5.2 BELEIDSADVISERING BODEM EN UNIFORM (GEMEENTELIJK) BODEMBELEID

We hebben in 2022 actief een bijdrage geleverd aan diverse landelijke en regionale bodem wetgeving en regelingen. We hebben een rol gehad in de landelijke projectgroep PFAS waarin de gezamenlijke overheden onderzoek doen en normen en regelgeving voor de omgang met PFAS in (water) bodem en grondwater voorbereiden ten behoeve van besluitvorming. Regionaal hebben we bijgedragen aan de Actualisatie POV Drenthe. Er is een hoofdstuk en toelichting voorbereid waarin de regels voor het uitvoeren van grondwatersanering zijn opgenomen. Deze gaan gelden na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarnaast zijn wijzigingen voorgesteld aan de provincie betreffende het hoofdstuk grondwaterbescherming van de POV.

Wij zijn in 2022 begonnen met het project ‘blauwdruk bodemregels'. Dit is een vervolg op de 'Verkenning van gezamenlijk bodembeleid in Drenthe'. In het project 'blauwdruk bodemregels’ worden bodemregels geformuleerd die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen worden opgenomen in de Omgevingsplannen van de gemeenten. Doel is te streven naar een uniform bodembeleid in Drenthe. Dit project loopt door in 2023.

3.6 BEZWAREN & (HOGER) BEROEP

Ook op de door ons afgegeven beschikkingen en besluiten Wet bodembescherming biedt de Algemene wet bestuursrecht de mogelijkheid tot bezwaar te maken tegen de beslissing of beroep in te stellen.

3.6.1 RECHTSBESCHERMING WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT

Het afgelopen jaar hebben verschillende bezwaarzaken gespeeld. Twee bezwaarzaken zijn in onderling overleg gegrond verklaard en dus niet voorgelegd aan de bezwaarschriftencommissie. Een andere bezwaarzaak betrof een bezwaar tegen 3 besluiten in één keer. Dit bezwaar is deels gegrond verklaard: één van de drie besluiten is aangepast naar aanleiding van het ingediende bezwaarschrift. Een ander bezwaar dat zich richtte tegen het weigeren van een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) is na uitblijven van reactie van de bezwaarmaker buiten behandeling gesteld. Een bezwaar is ingetrokken omdat het uiteindelijk in overleg met de bezwaarmaker als klacht is afgehandeld door team Toezicht & Handhaving wat het gewenste resultaat bood.

Er zijn in 2022 twee beroepszaken afgerond: bij één is de inzet van de RUD niet nodig geweest, in de andere zaak is de eisende partij door de rechter niet ontvankelijk verklaard. Er zijn in totaal 11 zaken afgesloten in het kader van rechtsbescherming bij vergunningverlening. Op 1 januari 2022 waren er nog 10 (hoger) beroepszaken in behandeling. Wij adviseren de bevoegde gezagen in deze gevallen over de betekenis van uitspraken en wat dat in het concrete geval voor gevolgen heeft.

3.6.2 RECHTSBESCHERMING WET BODEMBESCHERMING

We hebben afgelopen jaar geen zienswijzen op onze afgegeven besluiten/beschikking ontvangen. Voor 1 saneringslocatie is de beroepszaak in mei behandeld door de Raad van State. De Raad van State heeft naar aanleiding van de zitting de STAB (Stichting Advisering Bestuursrechtspraak) om advies gevraagd vanwege de complexiteit van de zaak. De STAB heeft eind 2022 advies uitgebracht. De Raad van State moet hierover nog een oordeel vellen.

3.6.3 RECHTSBESCHERMING BIJ HANDHAVINGSPROCEDURES

Er zijn in 2022 in het kader van handhavingsprocedures 11 zaken afgerond waarbij wij hebben geadviseerd in bezwaarschriftenprocedures. Daarnaast ook 1 zaak waarin wij geadviseerd hebben in een beroepsprocedure. De bezwaren richtten zich tegen de diverse handhavingsbesluiten en invorderingsbeschikkingen. In totaal zijn 7 bezwaar- en beroepsschriften ongegrond verklaard, 4 zijn gegrond verklaard en 3 zijn ingetrokken. In alle gevallen zijn de geconstateerde overtredingen (uiteindelijk) ongedaan gemaakt.

3.6.4 RECHTSBESCHERMING BIJ WOB-/WOO-PROCEDURES

In het kader van de Wob hebben wij in 2022 eenmalig geadviseerd in een bezwaarzaak omtrent het aantal openbaar te maken stukken. Bezwaarmaker was van mening dat er meer stukken zouden moeten zijn. Het bezwaar is gegrond verklaard nadat bij een nieuwe zoekslag inderdaad meer stukken boven water kwamen. Daarnaast hebben wij geadviseerd in een beroepszaak wat zich richtte tegen het niet tijdig beslissen, deze is eveneens gegrond verklaard.

3.7 TOEZICHT & HANDHAVING

De RUD Drenthe voert toezicht uit en handhaaft op alle milieubelastende activiteiten en regulerende taken waarvoor we de uitvoering doen. Dit doen we om ervoor te zorgen dat alle bedrijven in Drenthe zich houden aan de milieuregels.

3.7.1 LANDELIJKE HANDHAVING STRATEGIE

Wij passen in al ons werk de Landelijke handhavingsstrategie (LHS) toe. We zien toe op bijvoorbeeld uitvoering van bodemsanering, grondverzet, aanleg WKO-systemen (warmte/koude opslag), asbest en vrije veld controles (toezicht gebiedsgericht milieu). Het gebiedsgericht milieu toezicht wordt ingezet om illegale grondstromen en activiteiten in of op de bodem op te sporen.

Toezicht is het meest planbare en kwantificeerbare deel van onze kerntaak. En ondanks een aantal ontstane vacatures, ziekte en een gespannen arbeidsmarkt hebben we het Jaarprogramma 2022 conform prognose in de najaar rapportage uitgevoerd.

Productnr.	Product omschrijving	Realisatie uren	Uren JP2022	% tov JP2022
116	Toezicht (RGT+Extra)	25.970	39.452	66%
120	Klachten	5.625	5.860	96%
128	Ketentoezicht	3.116	2.576	121%
127	Beoordeling e-MJV's	777	528	147%
400	Asbest	6.758	8.087	84%
Totaal		42.978	56.503	76%

Tabel 6: landelijke handhavingsstrategie

3.7.2 RISICOGERICHT TOEZICHT

RGT vloeit voort uit juiste registraties van controles wat goed was en wat de overtredingen zijn. Doordat dat verbetert, geeft het meer inzicht waar de meeste overtredingen zitten. Het geeft inzicht in wat voor overtredingen er zijn, maar ook wat goed gaat. Het product 116 RGT (+extra) is opgedeeld in gepland en ongepland toezicht. Het uitvoeren van fysieke controles bij pluimveehouderijen is in 2022, door het langdurig aanwezig zijn van vogelgriep, nauwelijks mogelijk geweest. Hierdoor is het aantal geplande controles bij IPPC-bedrijven, binnen de branche Agrarisch, achtergebleven ten opzichte van hetgeen was gepland.

In onderstaande tabel is voor het geplande toezicht, per soort en branche, inzichtelijk gemaakt welke zaken er in 2022 zijn afgehandeld.

Gepland toezicht	Branche			Totaal
	Agrarisch	Gebouwen & MKB	Afval & Industrie	
IPPC	25	0	46	71
RGT 80%	110	59	47	216
Steekproef 20%	11	60	10	81
Projectmatig toezicht	60	0	0	60
Toezicht vuurwerk	0	102	0	102
Energie toezicht	2	49	10	61
Totaal	148	270	113	531

Tabel 7: gepland toezicht

Het ongeplande toezicht bestaat meestal uit hercontroles, voortkomend uit gepland toezicht. Daarnaast controleren wij op eventuele milieuovertredingen die gaandeweg het jaar zichtbaar worden en door ons gesignaleerd of bij ons gemeld worden. Verder hebben wij 82 opleveringscontroles uitgevoerd. De uren die hiervoor gemaakt zijn komen niet ten laste van de uren die ingebracht zijn voor RGT, maar komen ten laste van de producten vergunningverlening (101 t/m 106). We verwijzen u hiervoor naar de tabel met totaaluren in bijlage 1.

Ongepland toezicht	Aantal
Administratieve controles	238
Hercontroles	338
Opleveringscontroles	36
Controles (V)LOD	241
Diversen	164
Totaal	981

Tabel 8: ongepland toezicht

3.7.3 NALEEFGEDRAG

Belangrijk onderdeel van het risico gericht toezicht is wat we noemen naleefgedrag. Het naleefgedrag is binnen de risicomatrix, zoals deze bij risicogericht toezicht wordt toegepast, de belangrijkste indicator voor de effectiviteit van de toezichtstrategie. Dit aspect wordt per branche gemonitord via het aantal overtredingen gerelateerd aan het mogelijke milieueffect. Ten opzichte van 2021 (1.044 overtredingen) zien we in 2022 (1.801 overtredingen), een stijging van het aantal geconstateerde overtredingen. Dit terwijl het aantal afgeronde controles in 2022 (1.512 controles) niet sterk is gestegen ten opzichte van het jaar (1.431 controles) daarvoor.

Risico inschatting overtreding	Aantal overtredingen per branche		
	Agrarisch	Gebouwen & MKB	Afval & Industrie
Lage milieuschade	36	96	45
Geringe milieuschade	218	390	85
Matige milieuschade	165	211	73
Dreigende en/of onomkeerbare milieuschade	132	204	146
Totaal	551	901	349

Tabel 9: overtredingen per branche

3.7.4 KETENTOEZICHT

In 2022 is er 3.116 uur aan ketentoezicht besteed. Dit is 540 uur meer dan in het Jaarprogramma was opgenomen. Deze uren zijn aangevuld vanuit de uren die beschikbaar zijn voor product 116 RGT. We hebben de basis gelegd voor een structurele en geborgde uitvoering van ketentoezicht en samenwerking met diverse ketenpartners. We hebben de samenwerking tussen de ODG, FUMO en RUD Drenthe op strategisch en tactisch niveau meer kracht gegeven door gezamenlijke belangen vast te leggen en kennis uit te wisselen in onze projecten. Op operationeel niveau hebben we onze projecten uitgevoerd met onder andere de politie, de NVWA en de IL&T.

Er zijn twee projecten uitgevoerd en afgerond, te weten:

- Co-vergisting: hierbij zijn de primaire ontdoeners naar co-vergisters gecontroleerd. Deze samenwerkingspilot hebben we gezamenlijk met de ODG en FUMO uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een betere informatiepositie van de noordelijke omgevingsdiensten in de keten van co-vergisting. Dit project zal in 2023 op een ander aspect in de keten een vervolg krijgen;
- Grondstromen: hierbij zijn afvalverwerkers die activiteiten met grond uitvoeren bezocht. De gezamenlijke aanpak van team Bodem en team T&H heeft een groot aantal overtredingen bij de bedrijven bloot gelegd. Intern heeft de samenwerking nieuwe inzichten gegeven, wat tot een betere samenwerking zal leiden tussen de betrokken teams.

Door het verbeteren van de informatiepositie ten opzichte van ketenpartners zijn er in de grensstreek met Duitsland nauwere contacten gelegd met een Duitse omgevingsdienst. Dit heeft geleid tot een gezamenlijke controle van een bedrijf wat aan beide zijden van de grens activiteiten uitvoert.

De samenwerking tussen de noordelijke omgevingsdiensten heeft geleid tot een gezamenlijk Jaarprogramma ketentoezicht. Vanuit ketentoezicht hebben we deel kunnen nemen aan Thematische Integrale Transport Controles. Deze controles worden gezamenlijk door de 3 noordelijke provincies en omgevingsdiensten, de landelijke eenheid van de (milieu)politie, IL&T (Inspectie Leefomgeving en Transport), NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) en de RDW (Rijksdienst voor het wegverkeer) uitgevoerd. Tijdens deze controles in 2022 zijn er 149 voertuigen staande gehouden en onderzocht op overtredingen. In totaal zijn 195 overtredingen geconstateerd, waarvan er 30 betrekking hadden op milieuwet- en regelgeving.

3.7.5 BODEMTOEZICHT

In 2022 is het aantal meldingen Besluit bodemkwaliteit ten opzichte van 2021 nagenoeg gelijk gebleven. Wat met name opvalt is dat binnen de gemeenten waar het toezicht gebiedsgericht milieu gebiedstoezicht is verhoogd het meldgedrag ook sterk toegenomen is. We zien ook dat bij gemeenten waar minder gebiedstoezicht is geweest het aantal meldingen naar beneden is gegaan. Door capaciteitsgebrek zijn niet alle uren voor gebiedstoezicht ook daadwerkelijk gemaakt. Het behandelen van een melding kost in het algemeen meer tijd dan gepland. Dit komt grotendeels doordat meldingen onvolledig worden ingevuld. Het kost veel tijd om de beschikbare informatie op te vragen bij de aannemer en/of de gemeente. Gemiddeld gezien wordt, zoals afgesproken, toezicht gehouden op 50% van het aantal meldingen. De uren die beschikbaar zijn voor toezicht besluit bodemkwaliteit zijn niet volledig benut. Per toezicht bezoek is minder tijd besteed dan gepland omdat toezicht op meldingen vaak met elkaar gecombineerd is. Hierdoor valt de gemiddelde tijdsbesteding per zaak lager uit. Wat ook opvalt is dat er meer tijd besteed is aan toezicht WKO (warmte- en koudeopslag). Dit komt doordat het aantal WKO-meldingen behoorlijk gestegen is.

3.7.6 BESTUURSRECHTELIJKE HANDHAVING

Handhaving volgen we volgens de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS). Er zijn twee onderscheidenlijke soorten handhaving: bestuursrechtelijk en strafrechtelijk. Handhavingstrajecten worden in verband met het juridisch karakter gecoördineerd door juristen. Het afgelopen jaar is de onderhanden zijnde werkvoorraad van de juristen toegenomen, maar de capaciteit van het cluster handhavingsjuristen

eveneens. Daarnaast staan zaken als (hoger) beroep en Last Onder Dwangsom (LOD) vaak lang open in verband met lang lopende procedures.

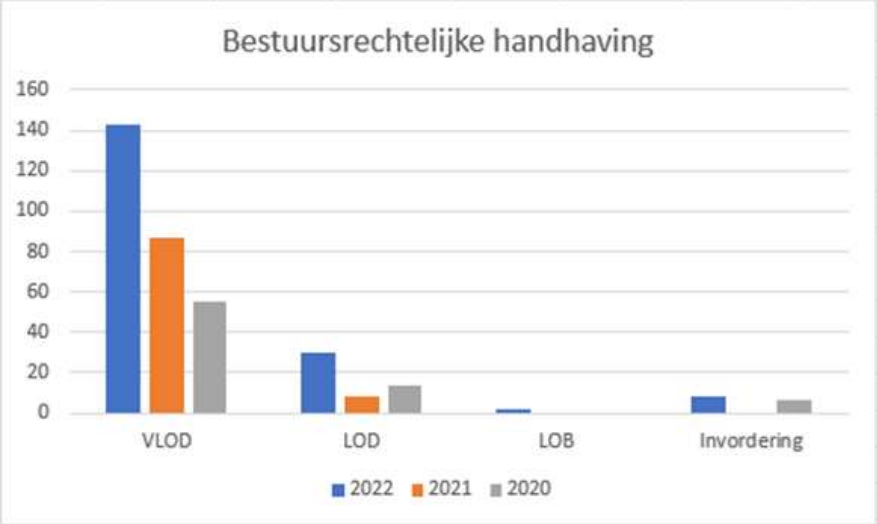
Er is een behoorlijke stijging in de productie te zien voor 2022 in vergelijking met voorgaande jaren, zie figuur 4 bestuursrechtelijke handhaving. Deze stijging is reeds voorzien en aangegeven in de 4-maandsrapportages. Dit heeft te maken met diverse factoren zoals een verhoogde capaciteit in andere teams, waardoor meer ondersteuning benodigd was vanuit team Juridisch. Dit heeft eveneens geleid tot een verhoogde capaciteit bij de handhavingsjuristen. Maar ook de beter toegepaste LHS binnen team T&H, waardoor meer zaken aangeboden worden voor handhaving.

Wat betreft de bestuursrechtelijke handhaving voortkomend uit toezicht is Drenthe breed het onderstaande beeld te schetsen:

Activiteit	Vooraankondiging last onder dwangsom	Last onder dwangsom
RGT branche Agrarisch	37	11
RGT branche MKB & Gebouwen	53	5
RGT branche Afval & Industrie	51	14
Zorgplicht bodembescherming	2	0

Tabel 10: RGT/branches

Het aantal brieven voornemen last onder dwangsom is met 61% gestegen, en het aantal definitieve besluiten last onder dwangsom met 27%. Hieruit kan geconcludeerd worden dat een voorgenomen last onder dwangsom vaak al voldoende prikkel kan zijn om overtredingen ongedaan te (laten) maken en daarmee dus milieurisico's te reduceren of geheel weg te nemen.

Figuur 4: bestuursrechtelijke handhaving

3.7.7 STRAFRECHTELIJKE HANDHAVING – BOA'S

We hebben inmiddels een verbeterde capaciteit in het cluster BOA's. We hebben nu drie voltijd BOA's en daarnaast drie deeltijd BOA's die merendeels toezichthouder zijn. Eén van de drie voltijd BOA's verzorgt de coördinatie binnen het cluster en daarmee voor de doorstroming en verbetering van het werk. Er wordt gewerkt aan de profilering binnen en buiten de organisatie door kennisdeling en het actief oppakken van cases waar inzet van strafrecht benodigd of vereist is.

Binnen diverse handhavingspartners waaronder politie, IL&T en Functioneel Parket wordt meer ingezet op milieustrafrecht. Hierbij wordt gekeken naar de effectiviteit in zaken en ook wordt meer de samenwerking gezocht. Door de verhoogde inzet(baarheid) zijn inmiddels 18 zaken opgepakt, maar liggen mede door verbeterde toepassing van de landelijke handhavingsstrategie vanuit team T&H nog

veel meer zaken ‘op de plank’. Dankzij het groeimodel hebben we al formatie voor 2022 kunnen toevoegen. Deze intensivering is een direct gevolg van het rapport van de Commissie van Aartsen uit maart 2021 (§6.3, “*c. Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging*”, bladzijde 44 [1]).

Er wordt een verbeterslag gemaakt in de registratie van zaken door de BOA’s binnen de RUD Drenthe. Mede om de inzet qua uren beter te kunnen verantwoorden naar de opdrachtgevers, maar ook om te kunnen professionaliseren. Zo is het BRS-programma (BOA Registratie Systeem) aangeschaft wat in 2023 ingezet gaat worden. Dit is een beveiligd zaaksysteem wat voldoet aan de Wet politiegegevens (Wpg). Mede met de aanschaf van dit zaaksysteem zetten wij goede stappen vooruit om in het geheel te kunnen voldoen aan de Wpg.

Het afgelopen jaar zijn 11 processen verbaal opgemaakt voor onder andere illegale asbestsaneringen, niet vergunde activiteiten of juist niet gemelde activiteiten, maar ook voor het overtreden van vergunningvoorschriften. Te denken valt aan het afvoeren van afvalstoffen naar een niet erkende verwerker, inzamelen van afval zonder een vergunning, het leeglopen of laten overstromen van een vuilwaterbassin en aanvoer van mest van derden.

3.8 PROJECTEN & MEERWERK

Complexe VTH-taken/meerwerk en VTH-projecten
In het Jaarprogramma is voor 2.500 uur aan complexe VTH-taken ingebracht. Gaandeweg 2022 is het aantal ingebrachte uren verhoogd met 175 uur voor onvoorzien meerwerk complexe VTH-taken. In totaal zijn voor de complexe VTH-taken 2.907 uur besteed dit is 109% ten opzichte van de ingebrachte uren. Voor het uitvoeren van VTH-projecten is 4.275 uur besteed. Dit is 52% van de ingebrachte uren. Opvallend is dat voor de complexe VTH-taken het niet eenvoudig is om vooraf een goede urenomvang te kunnen maken. Dit wordt met name veroorzaakt door dat het verloop van handhavingstrajecten vaak grillig verlopen. In sommige gevallen is er sprake van snelle naleving, in andere gevallen duurt het lang voordat er over wordt gegaan tot naleving. Hierdoor ligt de range van de bestede uren van complexe VTH tussen 0 en 654%. In zeker mate geldt dit ook voor de VTH-projecten, de spreiding tussen onder- en overbesteding ligt tussen 0 en 149%. Hiervoor zijn diverse redenen, van het niet opstarten van het project op verzoek van de deelnemer of ons, tot een foutieve inschatting van het projectprobleem. Verbetering van monitoring, communicatie en bijsturing zal in de toekomst meer grip op onder- of overbesteding bij deze taken bewerkstellingen.

Overige (voorziene) extra opdrachten
Hiervoor verwijzen we naar de tabel in bijlage 2 en de toelichting onder paragraaf 4.3.

Bodemsaneringsprojecten
Voor het bevoegd gezag Wbb (gemeente Emmen en Provincie) hebben we diverse bodemsaneringsprojecten in uitvoering. Een aantal zijn afgelopen jaar afgerond maar veel bodemsaneringsprojecten lopen door in 2023. In de deelnemersbrieven voor Emmen en Provincie wordt nader ingegaan op de saneringsprojecten en de financiën daarover.

Project Uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie (U&H Strategie)
Het opstellen van een regionaal U&H-Strategie (voorheen VTH-beleid) is een verplichting voor gemeenten en provincie. In de U&H-Strategie staan strategische doelen voor de fysieke leefomgeving waar wij door de uitvoering van ons Jaarprogramma aan bij kunnen dragen. In 2022 is de U&H strategie in eerste fase afgerond. De vaststelling zal naar verwachting begin 2023 plaatsvinden. Intussen is een afvaardiging van de begeleidingsgroep bezig geweest met het voorbereiden van de 2e fase. Deze 2e fase moet leidden tot een stappenplan om de U&H-strategie toe te passen en in te bedden binnen de uitvoering.

Project Wob-/Woo-verzoeken en juridische advisering

[1] Rapport Commissie van Aartsen, maart 2021

In 2022 is de Wob (Wet openbaarheid bestuur) overgegaan naar de Woo (Wet open overheid). Een belangrijk verschil in de uitvoering is dat de RUD Drenthe niet gemandateerd is voor de Woo en voornamelijk een adviserende rol heeft richting de opdrachtgevers. Uiteraard kan het voorkomen dat een Woo-verzoek rechtstreeks aan ons wordt gericht bijvoorbeeld over eigen, interne producten. Deze verzoeken handelen wij zelf af. In andere gevallen zal eerst beoordeeld worden of het verzoek doorgestuurd moet worden, wij (gelakte) stukken moeten aanleveren of bijvoorbeeld een zienswijze indienen voor de besluitvorming door het bevoegde gezag. Het afgelopen jaar zijn 22 Wob-/Woo-verzoeken afgehandeld of is daarop geadviseerd. Per 1 januari 2023 was nog één verzoek uit 2022 in behandeling.

Project Omgevingswet en mba's
Hiervoor verwijzen we naar de toelichting onder paragraaf 6.2.

HOOFDSTUK 4: HET FINANCIELE KADER

Het financiële kader geeft een samenvatting van de belangrijkste conclusie vanuit de Jaarrekening. De Jaarrekening is een apart document dat gelijktijdig zal worden aangeboden. Dit hoofdstuk geeft samenvattend weer of het doel, genoemd in het Jaarprogramma 2022 is bereikt. Vanuit een realistisch perspectief redenerend en kijkend naar de totale uitvoering van de opgaven.

De Drentse Maat is dit jaar nog de basis voor onze verantwoording. Maar de Omgevingswet heeft ook invloed op de verantwoordingssystematiek. We voorzien een verdere uitsplitsing van zaken en hebben het urenschrijven erop voorbereid. De Producten- en Dienstencatalogus (PDC) zal door de komst van de Omgevingswet rigoureus wijzigen. Dit heeft ook invloed op de Drentse Maat benadering van de afspraken. Het nieuwe Uniforme Uitvoerings- en Handhavingsbeleid (U&H-beleid) zal daar meer duidelijkheid over gaan geven. Vanuit het U&H-beleid moeten outcome gerichte indicatoren worden vastgesteld om onze voortgang goed te monitoren.

4.1 GETALSMATIGE TOEREKENING EN HET GROEIMODEL

Op basis van de begroting 2022 en uitgaande van een productiviteitsnorm van 1.330 uur/fte voor het primaire proces is formatief 161.372 uur beschikbaar geweest voor de uitvoering van alle gemandateerde taken (vertreksituatie vanuit JP 2022 en exclusief de extra opdrachten 10.800 uur).

Groeimodel		versie 13 december 2021	Uitvoeringsjaar t.o.v. het basisuitvoeringsniveau (=begroting 2022)						
Basis uitvoeringsniveau (in uren) 143.909			2022		2023		2024		Uitvoeringsniveau op basis van herijking
Product	BG	Toelichting	onderdeel begroting	buiten begroting	basis	nieuw	basis	nieuw	
116 RGT	ov G	budget neutrale doorvoering herijking	4.555	0	9.385	0	9.385	3.273	***12.658***
116 Jur ondersteuning	ov G	budget neutrale doorvoering herijking (uit 116)	3.500	0	0	3.500	3.500	0	***3.500***
116 BOA inzet	ov G	budget neutrale doorvoering herijking (uit 116)	1.330	0	0	1.330	1.330	0	***pm***
400 Asbesttoezicht	ov G	meldingen vraaggestuurd per deelnemer	0	4.685	4.685	0	4.685	0	***4.685***
120 Klachten	prov	verrekenen provincie	500			pm		pm	***pm***
	ov G	verrekenen per deelnemer		pm		pm		pm	***1.133***
Energie	alle	2022: 6600 hiervan 1200 directe financiering rijk (klein deel is prov.)	*0*	5.400	5.400	1.600	7.000	1.400	***8.400***
Extra opdrachten	prov	altijd per deelnemer verrekend (met besluit)	184	5.416		pm		pm	***pm***
	ov G	altijd per deelnemer verrekend (met besluit)	2.051	3.149		pm		pm	***pm***
Omgevingsveiligheid	alle	doorgerekend	1.063		pm		pm		***pm***
Gevelscans	alle	doorgerekend	1.330		pm		pm		***pm***
BOA inzet	alle	Nacalculatie per deelnemer, na 2022 opnemen begroting?	2.660		pm		pm		***2.660***
Luchtadviseur	alle	Nacalculatie per deelnemer, na 2022 opnemen begroting?	1.330		pm		pm		***1.330***
Tussenoplossing groeimodel		in mindering op RGT (116)		-5.010		5.010			
				In Rood: begrotingswijziging nodig					

Tabel 11: groeimodel

De basis van de uitvoering voor 2022 is bepaald op 143.909 uur. Daarbij zijn vanuit het groeimodel extra uren toegekend. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in uren die al deel uit maken van de begroting en uren die voor 2022 als groei onderdeel zijn toegevoegd.

In hoofdlijnen ziet dit er als volgt uit:

Producten	Uren planning	Uren realisatie	% besteed
Drentse maat	89.400	74.326	*83%*
Niet Drentse maat	50.574	40.541	*80%*
Proces ondersteuning	12.003	15.096	*123%*
Correctie vakinhoudelijk overleg		5.380	
Correctie uren trainees (50%)		7.732	
BOA[2]	2.660	2.975	*112%*
Lucht[3]	1.330		
Energie[4]	5.405	2.447	*45%*
Totaal	***161.372***	***148.497***	***92%***

Tabel 12: overzicht uren totaal

De uitvoering voor 2022 is daarmee uitgekomen op 92%, iets meer dan de in de najaar rapportage geprognotiseerde 89%. Daar zijn we best trots op al waren de omstandigheden niet ideaal. We hebben te maken gehad met een hoog ziekteverzuim en lastig in te vullen vacatures. Ondanks deze twee belangrijke invloeden zijn we er wel in geslaagd om invulling te geven aan het groeimodel. Hiermee groeit onze dienst meer naar het gewenste uitvoeringsniveau zoals is bepaald in de herijking.

De factoren die van invloed zijn geweest op de uitvoering zijn terug te vinden onder paragraaf 4.3. Voor de uitgebreide tabel urenrealisatie verwijzen we naar bijlage 1.

4.1.1 PROCES ONDERSTEUNING

Proces ondersteunende werkzaamheden worden voor alle deelnemers gedaan. Dit zijn onder andere de werkzaamheden voor de administratieve verwerking van zaakprocessen, zoals:

- Het controleren en doorzetten van zaken;
- Het doorzetten van brieven in het portaal;
- Het controleren en afronden van zaken.

Een deel van deze uren is direct te koppelen aan zaken (langer dan 15 minuten), een deel is veel korter. Deze uren registreren we in clusterposten voor de teams. Het totaal aan proces ondersteuningsuren uren wordt toegerekend aan de productieve uren.

Daarnaast kennen we werkverdelingsuren en de uren voor proces advies en regisseurs. Werkverdelers hebben meer inhoudelijke kennis van de zaak en kunnen taken toewijzen. Proces adviseurs en regisseurs organiseren veel rondom proces uitvoering en -ondersteuning. Zij zijn de spil voor het goed uitvoeren van zaakgericht werken (wettelijke verplichting). In totaal is hier 15.096 uur aan besteed volgens de verdeling in onderstaande tabel:

Type ondersteuning (toe te rekenen aan productie)	uren
Proces ondersteuning	10.099
Proces advies en regisseurschap	1.732
Werkverdeling	3.265
	15.096

[2] zie 3.7.7
[3] Zie 2.5.1
[4] Zie 4.2.4

Tabel 13: type ondersteuningsuren

Een andere categorie ondersteunende uren is die van de Regiegroep. De Regiegroep is verantwoordelijk voor de Planning & Control cyclus. De begroting, de jaarprogrammering en elk type verantwoording valt binnen deze cyclus. De cyclus staat niet op zichzelf, er is ook een strategisch element aan verbonden. De Regiegroep leden fungeren als intermediair om signalen van buiten naar binnen te brengen. Andersom wordt in de Regiegroep geduid welke impact interne ontwikkelingen hebben op zaken als productie en uitputting. De leden geven duiding aan cijfers uit de teams, en bewaken de integraliteit van handelen. Ze zijn regisseurs die zaken kunnen escaleren en zij adviseren de opgavemanager en het MT ook bij voorspellingen en prognoses. In totaal is 3.152 voor de Regiegroep benodigd geweest in 2022. Deze uren worden gecorrigeerd en toegewezen aan de algemeen indirect productieve uren.

4.1.2 VAKINHOUDELIJK OVERLEG EN PRODUCTIE DOOR TRAINEES

Voor 2022 wordt in totaal 13.112 uur toegevoegd aan de realisatie. Deze uren zijn opgebouwd uit vakinhoudelijk overleg, een percentage (50%) van de inzet van trainees en foutief geschreven uren. Deze uren bestaan uit uitvoerend werk wat is gedaan voor onder andere WOB-verzoeken. Door het nieuwe tijdschrijfsysteem zijn we in staat om de inzet beter te analyseren (zie bijlage 3 voor de verdeling).

4.1.3 LUCHTADVISEUR

Voor luchtadvies zijn binnen het groeimodel extra uren opgenomen. Gebleken is dat deze uren volledig besteed zijn aan de DM en nDM uitvoering (reguliere adviestaken) waardoor ze in de totaaltabel (bijlage 1) en in de tabel onder 4.1 (Tabel overzicht uren totaal) niet staan opgevoerd. Netto was dit 1.618 uur. Deze uren worden per opdrachtgever afgerekend.

4.2 EFFECTEN

In het Jaarprogramma zijn meerdere risico's benoemd die we hieronder verder toelichten. Het gaat om zes zichtbare effecten.

1) Uitvoering RGT:

In de najaar rapportage hebben wij geprognotiseerd dat wij voor dit product circa 70% van de ingebrachte uren daadwerkelijk zullen besteden. In 2022 hebben we 65% van de voor RGT ingebrachte uren ingezet. Dit is lager dan we geprognotiseerd hadden. Naast de redenen die reeds genoemd zijn, is onze inzet op de complexe VTH-taken hier mede debet aan. Complexe VTH-taken zijn vaak lopende handhavingstrajecten die voorrang behoeven. Onze inzet op complexe VTH-taken is meer geweest dan in het jaarprogramma 2022 is opgenomen. Zonder deze extra inzet zou de inzet op RGT uitgekomen zijn op 68%, wat overeenkomstig is met eerdergenoemde prognose.

2) Uitvoerbaarheid extra opdrachten:

De extra opdrachten zijn voor het Jaarprogramma geprognotiseerd op 10.800 uur. Deze opdrachten zijn additioneel ten opzichte van de basis uitvoering. Vooraf inschatten of deze extra opdrachten volledig konden worden uitgevoerd, is lastig. Uiteindelijk is 5.466 uur aan extra opdrachten gerealiseerd (zie bijlage 2). Dit is ruim 50%. Deze uren worden apart afgerekend met de opdrachtgevers.

3) Uitvoerbaarheid vraag gestuurd meerwerk:

Vraag gestuurd meerwerk is na prioriteitsbepaling (op risico's) uitgevoerd binnen de mogelijkheden van beschikbaarheid. Gebleken is dat het aantal uren, welke vooraf zijn ingeschat, absoluut noodzakelijk zijn gebleken. Uiteindelijk zijn 2.907 noodzakelijk gebleken om het meerwerk gedaan te krijgen. Dat is 109% van het uitvoeringsniveau in het jaarprogramma.

4) Uitvoerbaarheid keuzeopdrachten:

De inzet voor asbesttoezicht en energietoezicht is ingeschat als beperkt uitvoerbaar. Dit is in de praktijk ook gebleken. Voor asbesttoezicht is de planning redelijk gehaald (84%). Voor energie is slechts 2.447 uur besteed (45%). Voor dit laatste halen we beoogde niveau nog niet (volgens de inzet van het groeimodel). Ook de inzet voor IPPC-bedrijven (zie 3.7.2) en energietoezicht (zie 2.5.1) is de uitvoering achtergebleven. Er is nog additioneel inzet nodig om aan de verplichtingen van het groeimodel te voldoen.

5) Verzuim en COVID-19

Voor 2022 hanteerden we in de basis een percentage van 6%. In de najaar rapportage is aangegeven dat 9% het niveau gaat zijn waar we als organisatie op uitkomen. Dit is een verschil van 3%. Gebleken is dat dit een groot effect heeft op de uitvoerbaarheid van taken. De doorlooptijden zijn langer geweest dan normaal, er is veel werkvoorraad en we besteden minder tijd aan de kwaliteit van ons werk.

6) Gekwalificeerd personeel in het algemeen

Aangegeven is dat het moeilijk wordt om gekwalificeerd personeel snel en op tijd aan te nemen. Dit is ook gebleken. Vacatures staan langer open dan normaal en moeten zelf herhaald worden. Toch zijn we erin geslaagd vacatures in te vullen, ook al heeft invulling meer tijd en inspanning gevergd dan normaliter voorzien was.

De meeste ingeschatte risico's voor de uitvoering zijn uitgekomen. Ook blijkt dat er veel wijzigingen zijn vanuit wetgeving (Omgevingswet, AVG, WOO, e.a.), er grote maatschappelijke discussies lopen (Stikstof en energietransitie) en onze rol ook meer verandert en noodzakelijker wordt. Toch hebben we de schade weten te beperken en is er veel gerealiseerd.

4.3 SPECIFIEKE UITKERING (SPUK)

Alle omgevingsdiensten mogen een specifieke uitkering aanvragen voor onderstaande onderwerpen IBP en energie, wat de RUD Drenthe ook werkelijk heeft gedaan.

Voor de opvolging van deze aanbevelingen uit het onderzoek van de commissie Van Aartsen is een Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (hierna: IBP) vastgesteld. De subsidie is bedoeld voor de versterking van het VTH-stelstel en nadrukkelijk bedoeld om de extra activiteiten in het kader van IPB uit te voeren. Hiervoor zijn in de regeling 14 activiteiten opgenomen die bijdragen aan de pijlers uit het IBP. De activiteiten zijn onderverdeeld in collectieve activiteiten en facultatieve activiteiten. Voor de collectieve activiteiten wordt van alle omgevingsdiensten inzet verwacht. Voor het facultatieve deel is geen verplichte inzet vereist. Eind 2022 zijn we begonnen met een plan van aanpak voor deze activiteiten. Hiervoor zijn al uren gemaakt die we apart opvoeren in het kader van deze uitkering.

Ook voor energie kan een uitkering worden aangevraagd. Deze uitkering is bedoeld voor extra ondersteuning op het gebied van toezicht en handhaving ten aanzien van energiebesparingsplicht, opleiding, en andere onderwerpen. Met de Specifieke Uitkering kan over meerdere jaren de kwaliteit of ondersteuning voor toezicht en handhaving worden versterkt. Zo kunnen we als omgevingsdienst in de periode van 2022 tot en met 2026 verder professionaliseren. De komende periode onderzoeken we nog welke mogelijkheden deze subsidie ons biedt.

In totaal zijn hier voor 2022 808 uren aan besteed waarvan 475 uur voor de activiteiten onder het IBP en 333 uur voor het onderdeel energie. Aankomend jaar wordt duidelijker wat we in het kader van IBP en energie kunnen doen onder de vlag van SPUK en hoe dit doorwerking kent in de financiële verrekening.

4.4 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

Een goede informatievoorziening met een ordentelijke informatiehuishouding is noodzakelijk en van groot belang in een democratische rechtsstaat. Belanghebbenden, journalisten en de wetenschap dienen toegang te hebben tot de voor hen noodzakelijke informatie. Een open overheid voorziet hierin door tijdens en na afloop van het maken van beleid en wetgeving transparant te zijn in de gemaakte keuzes.

4.4.1 ACTIEVE OPENBAARMAKING

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die vanuit de overheid worden ondernomen om informatie uit zichzelf openbaar te maken voor de samenleving. Met betrekking tot de actieve openbaarmaking is in 2022 een inventarisatie gemaakt van de informatie die actief openbaar gemaakt dient te worden en is gestart met een plan van aanpak voor de actieve openbaarmaking van handhavingsbeschikkingen.

4.4.2 PASSIEVE OPENBAARMAKING (WOO-VERZOEKEN)

Het is van groot belang om burgers, wetenschappers en journalisten tijdig van informatie te kunnen voorzien ingeval zij een Woo- of informatieverzoek indienen. In 2022 is onderzoek gedaan naar verschillende tools voor het verzamelen en lakken van informatie. De verwachting is dat deze in 2023 wordt geïmplementeerd.

HOOFDSTUK 5: MENS EN ORGANISATIE

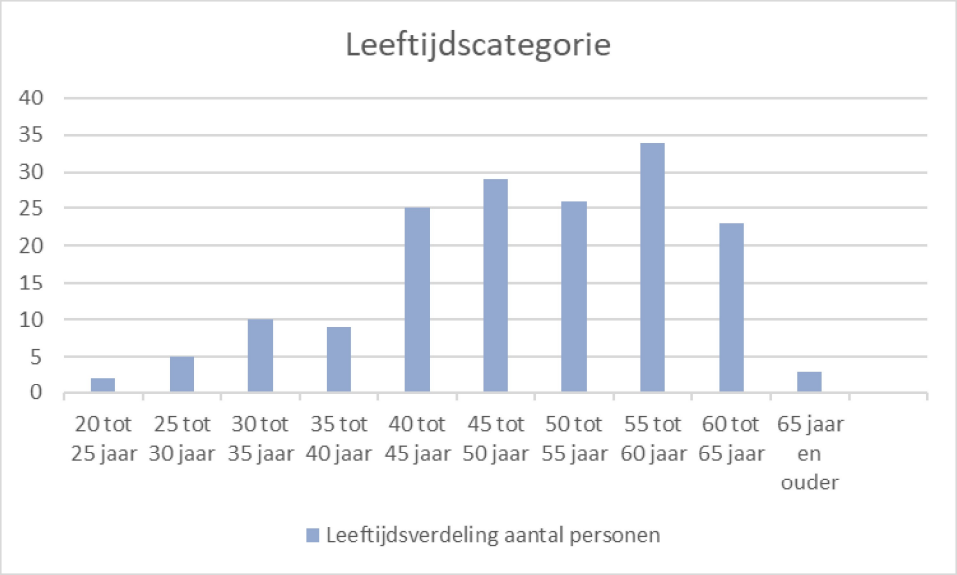
Om onze medewerkers gezond, productief en met plezier aan het werk te houden hebben wij aandacht voor de menselijke kant van de te behalen productie. Inzetten op duurzame inzetbaarheid is ook een stap naar de toekomst. Hiervoor hebben we 2022 een aantal belangrijke stappen gezet om toekomstbestendig en wendbaar te zijn.

5.1 STRATEGISCHE PERSONEELSPLANNING (SPP)

5.1.1 FORMATIE EN INHUUR

Eind 2022 waren er 166 medewerkers in vaste dienst bij de RUD, waarvan 34 in de overhead, 5 leden van het managementteam. Doorstroom, ziekte, diverse projecten en de krappe arbeidsmarkt zijn de oorzaak van een relatief hoog inhuurpercentage van 23,5%. Het totaal medewerkers (in eigen dienst en inhuur) maakt een totaal van 217 medewerkers. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 48 jaar.

Er wordt toegewerkt naar een meer zelforganiserende, projectmatige en integrale manier van werken aan de opgaven waar wij voor staan. De inzet van onder meer strategische personeelsplanning stelt ons in staat om samen met de medewerkers een kijkje in de toekomst te nemen en daarop zo tijdig mogelijk in te spelen. We hebben stappen gezet in de digitalisering, al kost dit tijd; tijd om op te leiden en te wennen aan de nieuwe kanten van deze digitale maatschappij.

Figuur 5: Leeftijdscategorie RUD Drenthe

5.1.2 INSTROOM EN UITSTROOM

Door de groei van de RUD Drenthe is er in 2022 veel instroom van nieuwe medewerkers geweest. We hebben in totaal 37 nieuwe medewerkers mogen verwelkomen. Daartegenover staat dat 17 medewerkers in 2022 uit dienst zijn gegaan om uiteenlopende redenen. Door ontwikkelmogelijkheden zijn een aantal mensen binnen de organisatie doorgestroomd naar een andere functie. Daarnaast heeft ook een flink aantal medewerkers zich doorontwikkeld naar het gevraagde opleidingsniveau.

Strategische personeelsplanning (SPP) is dus steeds meer onderdeel van de bedrijfsvoering en er vindt op structurele basis een update plaats van de ontwikkelagenda's per team. We zijn hiermee beter voorbereid op de opgaves voor de komende jaren zowel op kwantitatief als kwalitatief gebied. Met de grove kaders zoals Omgevingswet, de kwaliteitscriteria en het gegeven dat onze formatie is gegroeid

waarbij er veel jonge mensen zijn toegetreden geeft dit nieuwe energie in de organisatie. We zetten in op nieuwe sociale (digitale en niet digitale) structuren met aandacht voor inclusie en diversiteit.

5.2 DE RUD BEWEEGT

Het project “De RUD beweegt” heeft tot doel om een lerende organisatie neer te zetten die “beweegt” naar een betere kwaliteit en die beter is voorbereid op de toekomst. Zo willen we bijvoorbeeld toewerken naar het beschrijven van de toegevoegde waarde in verantwoordingen. Of de implementatie van zelforganiserende teams die daardoor efficiënter en oplossingsgerichter kunnen werken. In 2022 is de transitie verder vormgegeven. De aanloop was wat stroef, vooral ook door onbekendheid van de af te leggen route en een beperkt aantal gidsen. Inmiddels is de gidsengroep op sterkte en is een meer praktische invulling gegeven aan het begeleiden van de teams en projectgroepen.

Een aantal successen:

- De meeste overleggen hanteren een effectievere vorm van overleg waarbij meer zicht is op het uitvoeren van acties;
- Binnen teams, clusters en projectgroepen is meer duidelijk wat de eventuele verbeterpunten zijn (ontwikkelagenda);
- Het begeleidend bureau zorgt voor een training “on the job” en vooral een herkenbare en praktische invulling.

5.3 HERIJKING VAN DE HUISVESTING

Vanwege de toenemende behoefte aan thuiswerken (effecten COVID-19 crisis) en het feit dat de thuiswerkplekken inmiddels grotendeels adequaat ingericht zijn, is een volledige herijking van de huisvestingsbehoefte gewenst. Wij hebben in 2022 verder gewerkt aan de huisvestingsvisie.

Hybride werken vraagt om een ander soort overlegstructuur en dus een andere inrichting van de kantoorruimtes. Daar waar voorheen een grote kantoortuin voldeed, hebben we momenteel meer behoefte aan kleine en middelgrote kantoorruimtes (om digitaal te kunnen vergaderen), ontmoetingsplekken en grote vergaderruimtes. Inmiddels is in beeld hoe we de werkvloer graag ingericht zouden willen hebben en welke wensen we hebben over de faciliteiten. Ook is er veel overleg geweest met de huidige huisvestende organisaties om te bezien welke mogelijkheden de huidige panden bieden. Daarbij is een overweging om over te gaan naar één kantoorlocatie.

Begin 2023 wordt de visie vertaald naar een meer gedetailleerd plan van aanpak. Ook zal er dan een marktverkenning plaatsvinden.

5.4 ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Sinds medio 2022 heeft er een verandering en uitbreiding plaatsgevonden binnen de afdeling HRM voor het aandachtsgebied arbeidsomstandigheden. Binnen de afdeling HRM is een HR-adviseur aangesteld die zich voor een deel specifiek bezighoudt met het Arbobeleid. Daarnaast is per 1 september 2022 een Arbo-coördinator aangesteld. Deze uitbreidingen vinden plaats naast de inzet van de twee

preventiemedewerkers. De structurele inhuur van een hogere veiligheidskundige is hiermee beëindigd. Door het uitbreiden van de capaciteit zijn flinke stappen gezet. Het laatste kwartaal van 2022 heeft in het teken gestaan van het doen van een nulmeting (actuele stand van zaken), het uitrollen van de noodzakelijke en/of verplichte trainingen en cursussen en het beschrijven van de planning en begroting voor de komende jaren in een Arbo jaarplanning.

Door het vele thuiswerken binnen de organisatie is de aandacht van Arbo onverminderd gericht geweest op het voorzien in en het faciliteren van de juiste en verantwoorde werkmaterialen zoals geschikte bureaustoelen, beeldschermbrillen, ergonomische muizen en toetsenborden. Één van de aandachtspunten in de huisvestingsvisie genoemd in paragraaf 5.3 is het Arbo-technisch geschikt houden van de thuiswerkplekken. Een ander aandachtspunt is het vinden van een balans tussen thuis- en kantoorwerken.

Een nieuw PBM-beleid (persoonlijk beschermingsmiddelen) is ontwikkeld en wordt in het eerste kwartaal van 2023 aangeboden aan het MT en de OR. In dit beleid is beschreven waarom PBM gebruikt dienen te worden, hoe de PBM gebruikt dienen te worden en welke PBM er gebruikt dienen te worden. Het PBM-beleid is onderdeel van het Arbobeleid.

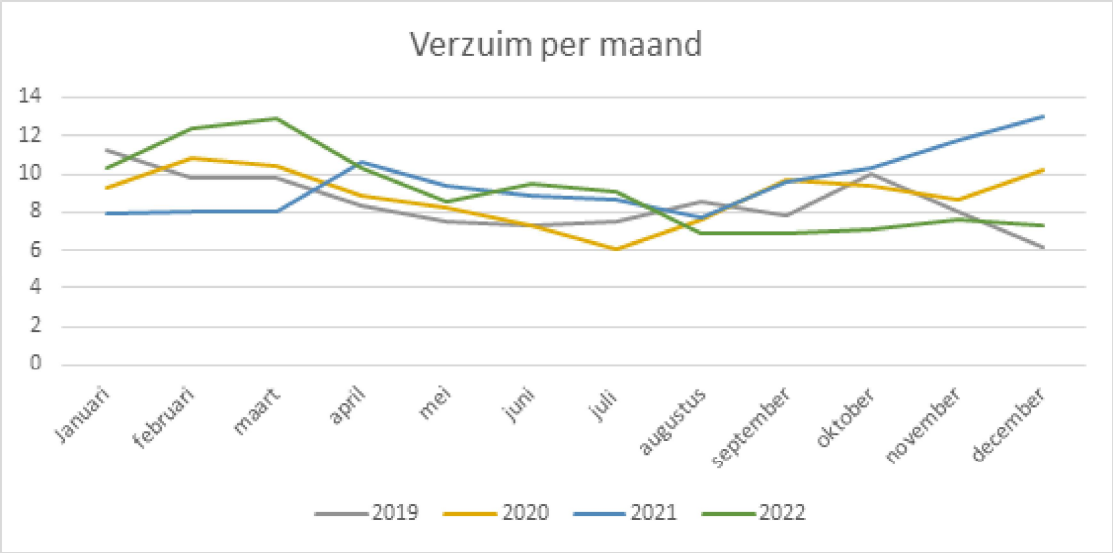
In het vierde kwartaal van 2022 is er een Preventief Medisch Onderzoek uitgevoerd en aangeboden aan alle medewerkers van de RUD Drenthe. Het PMO is opgedeeld in een digitale vragenlijst over onder andere werk en gezondheid, leefstijl en vitaliteit en medewerkerstevredenheid. Naast dit digitale onderdeel is er eveneens een fysiek onderzoek met adviesgesprek aangeboden. De medewerker krijgt hierdoor inzicht in zijn eigen mentale en fysieke gezondheid, ontvangt een persoonlijke rapportage & advies ten bate van zijn/haar eigen werkplezier, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. De organisatie krijgt hierdoor inzicht in risico's op organisatieniveau en krijgt door middel van groepsrapportages inzicht in eventuele verbeterpunten ten bate van werkplezier, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Met de resultaten en adviezen die in het eerste kwartaal van 2023 gedeeld gaan worden beogen wij zowel de organisatie als de medewerkers te helpen bij het behalen van haar/zijn doelstellingen.

5.5 ZIEKTE EN COVID-19

Het verzuim bij de RUD Drenthe is voor een deel werk gerelateerd en daarmee gedeeltelijk beïnvloedbaar. Op verschillende vlakken zijn we bezig om het verzuim terug te dringen én om het te voorkomen. Denk hierbij onder andere aan het inzetten van het Preventief Medisch Onderzoek (PMO) en bedrijfsmaatschappelijk werk. De forse scores uit 2020 en 2021 vanwege Covid-19 zijn gelukkig redelijk uit beeld verdwenen.

Bij een deel van de zieke medewerkers betreft het puur fysieke klachten, bij een aantal psychosociale problematiek en bij een ander deel van de medewerkers is het een combinatie van beiden. De psychosociale problematiek heeft deels met werk en/of de (toenemende) werkdruk te maken. In de praktijk zien we vaak dat het een combinatie is van meerdere factoren die verzuim tot gevolg heeft. Een voorbeeld hiervan is zowel een onbalans in de werk- als in de privésituatie die leidt tot (langdurige) uitval. Ook hier proberen we meer aan de preventieve kant op in te zetten door bijvoorbeeld het aanbieden van bedrijfsmaatschappelijk werk.

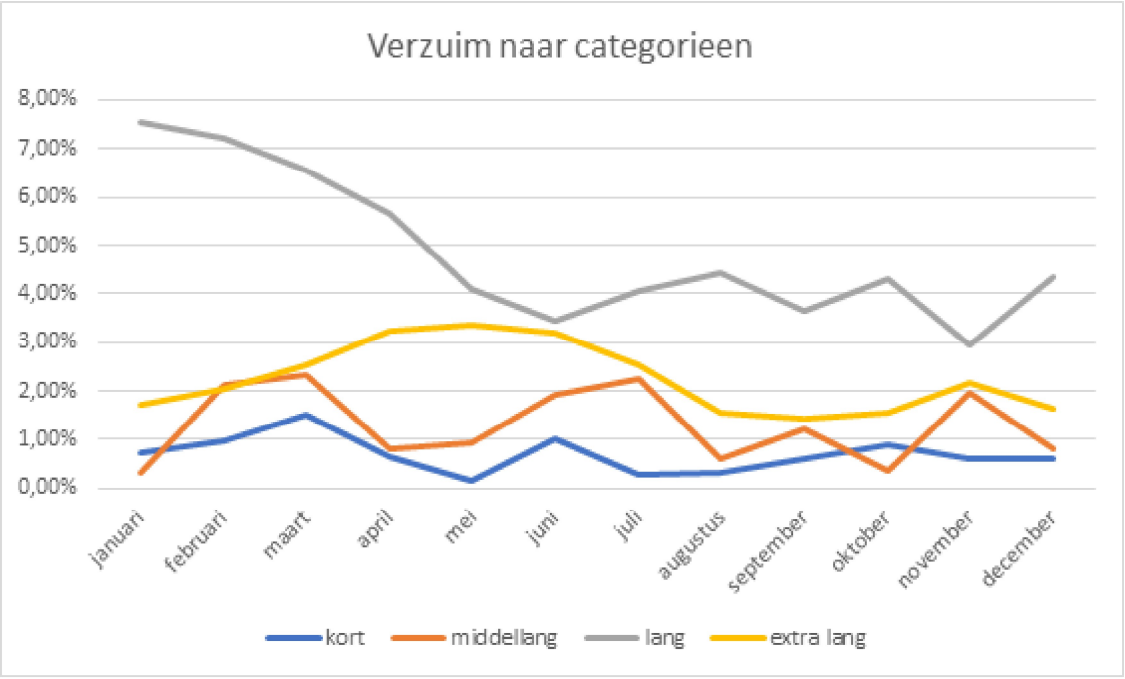
De RUD Drenthe heeft over heel 2022 een gemiddeld ziekteverzuimpercentage van 8,99%. Ten opzichte van 2021 is dit een daling van 0,5% (2021: 9,49%). Van 8,99% is 2,3% toe te rekenen aan personeel wat valt onder overhead en 6,69% aan productief personeel. Het is niet gelukt om qua ziekteverzuim onder de begrote 7% voor 2022 te eindigen. Het percentage qua verzuim is voor 2023 vastgesteld op 9%.

Figuur 6: verzuimpercentage per maand in de afgelopen vier jaar

In de loop van 2022 is een duidelijke afname te zien van het verzuimpercentage, waarbij we in de laatste maanden van 2022 wel weer een lichte stijging zien. Deze stijging lijkt gerelateerd te zijn aan de jaarlijkse seizoen trend. Het gemiddelde van de eerste drie maanden van 2022 bedraagt 11,86%, het gemiddelde van de laatste drie maanden van 2022 is 7,36%. De daling die in 2022 is te zien is, valt onder andere te verklaren doordat een aantal langdurige verzuimdossiers zijn afgerond. Daarnaast is er in 2022 meer aandacht geweest voor het preventief voorkomen van verzuim én het terugdringen van verzuim in lopende verzuimdossiers. Het effect is een positieve ontwikkeling bij het terugbrengen van het relatief vrij hoge ziekteverzuimpercentage.

Het grootste verzuimpercentage is te vinden in de categorie lang verzuim (43 - 365 dagen), namelijk 3,98%. Daarmee is het ten opzichte van 2022 (5,37%) aanzienlijk afgenomen. Daarentegen is het verzuim in de categorie extra lang (> 365 dagen) toegenomen (van 1,77% in 2021 naar 3,68% in 2022).

Figuur 6: verzuim categorieën

De meldingsfrequentie is organisatie breed 0,98 en is daarmee ten opzichte van 2021 gestegen (2021: 0,75). De gemiddelde landelijke waarde ligt rond de 1. Van alle medewerkers heeft 44% (79 medewerkers) het afgelopen jaar geen verzuimdagen gehad. Net als in 2021 hebben wij medewerkers opgeroepen om vooral verlof op te blijven nemen. De essentie van het op orde houden van de werk-privé balans blijven wij onder de aandacht brengen.

5.6 OPLEIDING EN KENNISDELING

In 2022 zijn VCA VOL (VGM Checklist Aannemers Veiligheid voor Operationeel Leidinggevenden)veiligheidstrainingen aangeboden aan medewerkers waarvan de VCA dreigt te verlopen. Ook is een start gemaakt met de eerste anti-agressie trainingen voor medewerkers die daar in het werkveld mee te maken kunnen krijgen. Verder zijn er meerdere toolbox trainingen georganiseerd. Naast de reguliere opleidingen (intern en extern) zijn er meerdere kennisplatforms waar wij onze kennis aanscherpen, uitbreiden en delen.

5.6.1 OMGEVINGSWET

Vanuit de Omgevingswet zijn meerdere mogelijkheden voor bijscholing beschikbaar. Voor geluid kan een medewerker bijvoorbeeld via het platform Omgevingsdienst.nl zich bijscholen op de effecten die vanuit de nieuwe wetgeving komen.

Implementatie Omgevingswet
Minister De Jonge voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft het ontwerp-Koninklijk Besluit (KB) met de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2023 voor de Omgevingswet op 24 februari 2022 aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer. Daarmee werd een verder uitstel met zes maanden een feit. Op 14 oktober schreef de minister een brief naar de Eerste Kamer dat hij de Omgevingswet per 1 juli 2023 wilde invoeren. Inmiddels zijn we 2023 en afgelopen 26 januari maakte hij bekend dat de invoering verder is uitgesteld naar 1 januari 2024. Kortom, het was het jaar van uitstel voor de Omgevingswet. Desalniettemin zijn de onderstaande voorbereidingen binnen de RUD en met de ketenpartners in Drenthe doorgegaan.

Opleiding
In het voorjaar zijn de basisopleidingen Omgevingswet voor de teams Vergunningen, Toezicht en Handhaving, Bodem en Advies zijn afgerond. Ook het MT heeft in een enkele sessie kennis gemaakt met de kernpunten van de nieuwe wet die van invloed zijn op de taken van de RUD.

Vanwege de personele wisselingen zijn in de afgelopen periode veel nieuwe medewerkers in dienst getreden. Voor hen is in de tweede helft van het jaar de basisopleiding georganiseerd. Vanwege het verdere uitstel van de invoeringsdatum van de wet, waarmee voor sommige medewerkers het straks meer dan het een jaar is geleden dat ze de opleiding hebben gehad, is besloten tot een opfriscursus van een dagdeel voor alle medewerkers, maar de uitvoering daarvan is vanwege uitstel van de wet doorgeschoven naar 2023.

DSO en zaaksysteem
De regionale procesafspraken zijn uitgewerkt en geïmplementeerd in het zaaksysteem LOS. Inmiddels zijn de processen vergunningverlening, advies en melding, vooroverleg en de Product Diensten Catalogus (PDC) geïmplementeerd. De productieomgeving van ons zaaksysteem LOS is in oktober succesvol aangesloten op het DSO en daarmee gereed voor het inwerking treden.

Vanaf maart heeft de RUD actief deelgenomen in de regionale ketentesten van het Omgevingsplatform Drenthe (OPD). In maandelijkse sessies zijn de regionaal ontwikkelde ketenprocessen getest, met als doel te komen tot werkafspraken tussen de ketenpartijen.

Mandaatregeling
In het voorjaar is gewerkt aan de aanpassing van de mandaatregeling aan de nieuwe wet. De ontwerpregeling is in april afgerond, is in mei op ronde gegaan en in juni behandeld in het DB en AB.

5.6.2 BODEM DAG 2022

Samen met de ODG, de FUMO, de 3 noordelijke provincies en de gemeenten Leeuwarden, Groningen en Emmen en Bodem+ organiseert de RUD Drenthe jaarlijks de Noord-Nederlandse Bodemdag. Doel van deze dag is, met het regionale bodemnetwerk, kennis en ontwikkelingen op het gebied van onze waardevolle bodem en ondergrond met elkaar te delen. En, om elkaar te inspireren tot nieuwe innovaties. Donderdag 10 november 2022 vond na twee jaar van afwezigheid de Noord-Nederlandse Bodem dag weer plaats. Het centrale thema van deze dag was 'Verbinding'. Deze verbinding is nodig om toekomstbestendige oplossingen te creëren voor het domein wat ons allemaal verbindt: onze rijke en waardevolle bodem en ondergrond.

Bron: RUD Drenthe, bodem dag 2022

Ruim 250 professionals, werkzaam in het brede bodem- en omgevingsveld namen deel aan de dag. Met een inhoudelijk divers programma, bestaande uit lezingen en workshops, was er voor iedere deelnemer de mogelijkheid om te ontmoeten, kennis te delen en te leren van elkaar.

Na de opening door de gedeputeerde Stelpstra van de Provincie Drenthe, was het keynote-spreker Jan Rotmans die onomwonden in klare taal de urgentie van verandering onderstreepte en daarbij de noodzaak tot échte samenwerking. Samenwerking die vervolgens weer de basis vormde voor de presentatie 'Regionale schakels bodem' van Marco Vergeer over het nut en de noodzaak van regionale kennisnetwerken. Tijdens het middagdeel van het programma kwam een divers palet van onderwerpen aan bod. Van drugsafval tot de Omgevingswet en van rubber korrels tot de verbindende rol van erfgoed. De deelnemers waren zeer tevreden bleek uit de enquête die door ruim 100 deelnemers is ingevuld.

5.6.3 KENNISCAFÉ LEEFOMGEVING

We werken samen met het project regionale schakelpunten (RSP) om een regionale en landelijke kennisinfrastructuur op te zetten. In opdracht van VNG zijn in Nederland zeven pilots gestart voor de opzet van een nationaal kennisnetwerk met regionale schakelpunten. Drenthe is één van de pilotregio's. De RUD trekt deze pilot namens de Provincie Drenthe. De belangstelling voor het RSP neemt toe en er

haken steeds meer relevante partijen aan. Dit is belangrijk, want integraal werken is het uitgangspunt van de pilot. In 2022 is in het kader hiervan al twee keer een kenniscafé leefomgeving georganiseerd. Op 11 oktober 2022 vond de tweede editie van het Kenniscafé leefomgeving plaats. Deze keer waren we te gast bij de gemeente Tynaarlo. Het Kenniscafé is in het leven geroepen als plek om op een informele manier kennis en ervaringen te delen en met maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving aan de slag te gaan.

HOOFDSTUK 6: LEREN EN ONTWIKKELEN

We zijn een kennisorganisatie en dus is het op peil houden van kennis voor ons van groot belang. Daarom geven we onze medewerkers volop ruimte om zich te ontwikkelen. Opleiden zorgt ervoor dat medewerkers zich ontwikkelen en verder bekwamen in hun vak, maar ook meer plezier ervaren in en binding voelen met in hun werk.

6.1 OPLEIDINGEN

Als gevolg van onder meer de krapte op de arbeidsmarkt, onze kwaliteitscriteria, de komst van de Omgevingswet en persoonlijke ontwikkeling zien wij een toename in de opleidingsbehoeften binnen onze organisatie. De ODNL Academie is daarbij een belangrijke inkooppartner en in-company trainingspartner.

Bij het werven en selecteren van nieuwe medewerkers richten wij ons met name op nieuwe doelgroepen, zoals zij-instromers of pas afgestudeerden. Deze nieuwe medewerkers hebben vaak nog niet de gewenste kennis en ervaring omdat ze uit andere werkvelden komen of recentelijk zijn afgestudeerd. Zij brengen wel mooie nieuwe energie en inzichten mee, maar moeten nog (verder) opgeleid worden in het brede milieuvakgebied. Naast meer opleiding hebben deze medewerkers ook intensievere begeleiding nodig. Een (tijdelijk) lagere productiviteit van de nieuwe medewerker en zijn begeleider(s) is daardoor onvermijdelijk.

6.1.1 SAMENWERKING NOORDELIJKE OMGEVINGSDIENSTEN

In onze zoektocht naar nieuwe medewerkers hebben wij een samenwerking gestart met de omgevingsdiensten van Groningen (ODG) en Friesland (FUMO). Doelstelling is om elkaar niet als concurrenten te beschouwen maar juist te versterken.

In 2022 is een gezamenlijke succesvolle arbeidsmarktcampagne gevoerd. Een belangrijk instrument voor een groot bereik is de website www.werkenbijnod.nl die in september werd gelanceerd. We hebben gedurende drie maanden actief de markt bewerkt met advertenties op sociale media zoals LinkedIn, Facebook en Instagram. Daarnaast waren we in die periode ook zichtbaar op verschillende websites zoals Nu.nl en Google. Deze online campagne presteerde bovengemiddeld goed ten opzichte van vergelijkbare content. In slechts enkele maanden zijn onze online advertenties al meer dan 1,2 miljoen keer bekeken en is de vacaturepagina op onze eigen website zes keer vaker bezocht. Dankzij de gezamenlijke campagne ‘Werken bij de NOD’ is onze naamsbekendheid flink toegenomen en groeit het aantal reacties op vacatures. Er is meer bekendheid en een vergroot besef van het betekenisvolle werk dat wij doen in de regio.

Aanvullend hierop is gericht campagne gevoerd op sociale media om trainees te werven voor ons eigen Young Professionalprogramma. Die campagne is uiteindelijk 180.000 keer bekeken, waarbij 2.000 geïnteresseerden doorklikten om verder te lezen over de mogelijkheden bij RUD Drenthe. Uiteindelijk zijn er 22 zeer geschikte kandidaten geselecteerd voor een kennismakingsgesprek. Tien daarvan zijn in januari 2023 daadwerkelijk gestart met een traineeship.

Maar ook fysiek hebben wij ons laten zien als noordelijke omgevingsdiensten. De RUD Drenthe was aanwezig met een stand op banenbeurzen, opleidingsinstellingen en carrièredagen. In 2023 zetten wij dit door en krijgt de cross-mediale arbeidsmarktcampagne een vervolg.

6.1.2 TRAINEES

Veel studenten geven aan werkzaam te willen zijn bij een maatschappelijk betrokken organisatie en een betekenisvolle bijdrage te willen leveren aan het oplossen van milieuproblematiek. Desondanks is het aantal milieukunde studenten dat jaarlijks afstudeert laag. Als onderdeel van de arbeidsmarktcampagne hebben wij daarom een Young Professional Programma ontwikkeld, dat bestaat uit een traineeship

Vergunningen en een traineeship Toezicht & Handhaving. Het traineeship duurt twee jaar en in deze periode worden de trainees opgeleid tot vakbekwaam vergunningverlener en toezichthouder. Samen met de ODNL Academie is een ontwikkel- en opleidingstraject vormgegeven dat zich richt op vakinhoudelijke, maar ook persoonlijke ontwikkeling van de trainees. Ook voor andere disciplines is er de mogelijkheid om trainees in te zetten. Een goed voorbeeld hiervan is een trainee voor omgevingsveiligheid (vanwege het met pensioen gaan van een medewerker).

In het najaar van 2022 is een verzamelvacature opengesteld door de noordelijke omgevingsdiensten specifiek voor trainees. De animo hiervoor was boven verwachting. De doelgroep voor de vacature betrof bijna of recent afgestudeerden op HBO- dan wel WO-niveau, waarbij de studierichting een ondergeschikte rol speelde. Motivatie en persoonlijke vaardigheden daarentegen des te meer.

Na een uitgebreide selectieprocedure is in december 2022 aan 10 trainees een dienstverband bij één van de drie organisatie aangeboden. Binnen onze organisatie start begin 2023 één trainee Vergunningen en twee trainees Toezicht & Handhaving. De trainees hebben heel diverse achtergronden, maar delen hun enthousiasme voor ons werk.

6.1.3 OMGEVINGSWET

In 2022 is het grootste deel van de organisatie middels een interne opleiding voorbereid op de komst van de Omgevingswet. De basisopleidingen voor de teams Vergunningen, Toezicht & Handhaving, Bodem en Advies zijn afgerond. Ook het MT is meegenomen in de kernpunten van de nieuwe wet en de betekenis hiervan op onze taken en werkzaamheden. Doordat wij twee medewerkers hebben kunnen opleiden tot interne trainer zijn wij flexibel in het organiseren van de trainingen.
De bedoeling was om in het najaar van 2022 een extra basisopleiding te organiseren voor de vele nieuwe medewerkers en voor medewerkers die door afwezigheid (een deel van) de opleiding hebben gemist. Ook opfrisochtenden stonden voor deze periode in de planning. Gezien het feit dat de nieuwe datum van inwerkingtreding 1 januari 2024 zal zijn is de planning aangepast. In de loop van 2023 zal de basisopleiding weer worden georganiseerd.

6.2 OVERDRACHT BODEMTAKEN OMGEVINGSWET

De RUD Drenthe neemt deel aan een platform waarin de Drentse overheden en uitvoeringsorganisaties zich voorbereiden op de Omgevingswet. Binnen dit Omgevingsplatform Drenthe (OPD) is een werkgroep Bodem samengesteld. Veel bodemtaken gaan straks over van de provincie over naar de gemeenten. Taken die worden uitgevoerd door de RUD. De werkgroep moet deze overdracht in goede banen leiden. De werkgroep komt periodiek bijeen en vorderingen worden bijgehouden en gemonitord. Er wordt naar gewerkt om ervoor te zorgen voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet operationeel klaar te zijn. In het kader hiervan is in 2022 een spoorboekje opgesteld waarin alle acties benoemd staan die uitgevoerd moeten worden met betrekking tot de warme overdracht.

6.3 INFORMATISERING EN AUTOMATISERING

6.3.1 AANBESTEDING LEEFOMGEVINGSSYSTEEM

In 2022 had een start gemaakt moeten worden met de aanbesteding voor ons nieuwe zaaksysteem. In overleg (met diverse aanbestedingsjuristen en een kort marktonderzoek) is ingezet op het aanvragen van uitstel. Dit verzoek is uiteindelijk, met redenen omkleed, op TenderNed (het landelijk online platform voor inkooptrajecten) geplaatst en medio april 2022 hebben wij toestemming gekregen om de aanbesteding met twee jaar, dus tot september 2025, uit te stellen. We zijn wel al verdergegaan met de voorbereidingen want een dergelijk aanbestedingstraject en implementatietraject kost veel tijd. De aanbesteding moet worden opgestart en er moet worden nagedacht over de implementatie.

6.3.2 BODEMINFORMATIESYSTEEM

In 2022 is veel werk verricht om de kwaliteit van bodemdata op een hoger niveau te brengen. De bodeminformatie in het bodeminformatiesysteem is zo veel mogelijk uniform gemaakt en aangevuld tot het gewenste kwaliteits- en detailniveau. Daarnaast is in 2022 gekozen om een nieuw bodeminformatiebeheer aan te schaffen (NAZCA). De voorbereiding, data conversie en het testen daarvan zijn in 2022 uitgevoerd. Begin 2023 wordt NAZCA operationeel en verder geoptimaliseerd. Doel is om bodeminformatie beter, efficiënter en completer te ontsluiten en uit te wisselen. De financiering van dit project loopt via zowel de gemeente Emmen als de Provincie Drenthe.

6.3.3 LOCATIEBESTAND EN TRANSITIE MET MILIEUBELASTENDE ACTIVITEITEN

Halverwege 2022 is door het MT aangegeven dat het vullen van ons locatiebestand met mba's projectmatig moet worden opgepakt. Hiervoor is een projectplan opgesteld door een projectgroep. Zij heeft veel contact met andere Omgevingsdiensten gehad wat uiteindelijk heeft geresulteerd in een goedgekeurd plan van aanpak. Het plan bestaat uit vijf stappen die beschrijven hoe we ons locatiebestand het beste kunnen aanvullen met deze mba's en hoeveel tijd en geld dat kost.

6.3.4 DIGITALE UITWISSELING MILIEU-INFORMATIE

Het project tot het verbeteren van de digitale aanlevering en uitwisseling van milieudossiers kent al enige doorlooptijd en wordt uitgevoerd onder regie van de ambtskring gemeentesecretarissen. Het projectteam heeft een standaard opgesteld voor de documentcreatie en -uitwisseling RUD Drenthe (StanDUR). Nu gezamenlijk de procesafspraken zijn opgesteld voor het uitwisselen van deze gestandaardiseerde documenten brengen we dit nu met onze partners in uitvoering.

6.3.5 AANSLUITINGEN LOS

In november 2021 is de gemeente Borger-Odoorn en per 1 januari 2022 is de gemeente Coevorden aangesloten op het LOS. Met deze aansluitingen zijn deze gemeenten ook aangesloten op het DSO en de samenwerkingsfunctionaliteit en zijn daarmee technisch gereed voor de Omgevingswet. We hebben afspraken gemaakt om zaken en dossiers binnen hetzelfde systeem te verwerken, waardoor barrières voor informatie-uitwisseling zijn geminimaliseerd. Door de (gemeente specifieke) VTH-processen samen te standaardiseren en te harmoniseren geven we concrete invulling aan datgene dat nodig voor een goede uitvoering van de nieuwe Omgevingswet.

6.4 KLACHTEN RUD DRENTHE

Overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dienen wij jaarlijks de in hoofdstuk 9 bedoelde klachten te publiceren. Het gaat niet over klachten zoals meldingen van milieuhinder maar over het optreden en de bejegening van mensen door de RUD Drenthe. Voor deze klachten bestaat een Klachtenreglement, dat onder meer voorschrijft dat het dagelijks bestuur jaarlijks rapporteert over klachten aan het algemeen bestuur en aan onze deelnemers. Doorgaans worden de klachten afgehandeld op het niveau van teamleider.

De RUD Drenthe heeft dit jaar twee klachten ontvangen. De eerste klacht betrof de trage besluitvorming bij aanvragen vergunningen. Klager is uitgenodigd voor een informeel gesprek en de klacht is afgehandeld buiten de klachtenprocedure om.

De tweede klacht betrof een klacht over de gedragingen van twee toezichthouders bij een asbestcontrole op grond waarvan de woning is verzegeld. De klacht is overeenkomstig Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en het Klachtenreglement van de RUD behandeld. Klagers en beklaagden zijn uitgenodigd voor een hoorzitting. Op basis van de hoorzitting en de feiten is de klacht beoordeeld als ongegrond. Wel is op basis van de casus geadviseerd om

soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen door werkafspraken te maken over verzegeling.

Daarnaast willen we intern bezig met het maken van een werkproces klachtenafhandeling, met standaardbrieven, een standaardopzet voor het (tussentijdse) jaarverslag, de huidige wijze van registratie en archivering verbeteren en onderzoeken of het huidige Reglement actualiseren.

6.5 MANDAATBESLUIT EN REGELINGEN

Medio 2022 is een uniform mandaatbesluit Omgevingswet opgesteld voor de gemeenten. Het mandaatbesluit is inmiddels door diverse colleges ondertekend. Het mandaat voor de Provincie volgt nog. Daarnaast is per juli 2022 de nieuwe wet op de gemeenschappelijke regelingen in werking getreden voor het vergroten van de betrokkenheid van Raden en Staten. Hiervoor moet ook de tekst in de Gemeenschappelijke Regeling van de RUD Drenthe aangepast worden. De eerste voorbereidingen hebben hiervoor in 2022 plaats gevonden. Verdere uitwerking volgt in 2023. Een onderdeel dat raakt aan beide regelingen is de actualisatie van de dienstverleningsovereenkomsten. Hiermee wordt in 2023 een start gemaakt.

6.6 KWALITEIT, INK EN COLLEGIALE TOETSEN

6.6.1 INK/EFQM

Om kwaliteit te funderen is aandacht en tijd essentieel. Bij de RUD Drenthe staat het vormgeven van kwaliteit op het verlanglijstje zeker nu ook de maatschappij steeds meer verlangt en eist.
Door een drukke ontwikkelagenda is ervoor gekozen om het herijken van het INK-model (kwaliteitsmodel Instituut Nederlandse Kwaliteit) uit te stellen. Er is ervaring opgedaan door deel te nemen aan een EFQM (European Foundation for Quality Management)-audit bij een andere omgevingsdienst. Het EFQM-model is de Europese variant van het INK-model.

6.6.2 COLLEGIALE TOETS/VISITATIE

Naast het INK doet de RUD Drenthe landelijk mee aan de Collegiale Toetsen tussen Omgevingsdiensten onderling. Het doel van de Collegiale Toetsen is om omgevingsdiensten, gemeenten en provincies te helpen bij het borgen van de kwaliteit die onder meer is vastgelegd in de verordeningen VTH. Voor 2022 is er geen collegiale toets ronde geweest. Wel zijn voorbereidingen getroffen om deze, maar dan in de vorm van een iets strengere “visitatie”, uit te voeren in 2023. Deze toets/visitatie is opgenomen in een van de speerpunten voor de verbetering van het VTH-stelsel.

BIJLAGE 1. REALISATIE JAARPROGRAMMA 2022

Realisatie 2022	uren planning	uren realisatie	besteed%
Drentse maat	**89.400**	**74.326**	**83%**
Bodem	**6.339**	**5.163**	**81%**
121 Meldingen Besluit bodemkwaliteit	1.954	2.175	111%
122 Melding calamiteit bodem	96	34	35%
123 Toezicht bodemaspecten Wm-inrichtingen - tanksaneringen	135	69	51%
124 Toezicht Besluit bodemkwaliteit	2.434	1.679	69%
125 Toezicht niet ernstige gevallen bodemsanering	39	13	33%
126 Toezicht gebiedsgericht milieu	1.681	1.193	71%
Toezicht en Handhaving	**56.503**	**42.246**	**75%**
116 RGT	39.452	25.970	66%
120 Klachten	5.860	5.625	96%
127 Beoordelen eMJV's	528	777	147%
128 Ketentoezicht	2.576	3.116	121%
400 Asbest	8.087	6.758	84%
Vergunningen	**26.558**	**26.917**	**101%**
101 Omgevingsvergunning Milieu - Oprichtingsvergunning	2.672	1.420	53%
102 Omgevingsvergunning Milieu - Revisievergunning	3.736	3.136	84%
103 Omgevingsvergunning Milieu - Milieuneutrale wijziging	4.293	2.385	56%
104 Omgevingsvergunning Milieu - Veranderen	2.998	1.803	60%
105 Omgevingsvergunning Milieu - OBM	1.102	1.086	99%
106 Omgevingsvergunning Milieu - Actualiseren	1.034	487	47%
107 Maatwerkvoorschrift Milieu	1.164	709	61%
108 Vooroverleg milieu	2.522	2.984	118%
109 Besluit Gelijkwaardigheid Activiteitenbesluit	11		
110 Intrekken van een vergunning	208	63	30%
111 Meldingen milieu	6.032	10.800	179%
112 Melding niet inrichting gebonden	37	334	903%
113 Ontheffing verboden	197	154	78%
114 Informatieverstrekking bedrijfsactiviteit en milieu	517	1.556	301%
115 Advisering Rijksprocedures	35		
niet Drentse maat	**50.574**	**40.541**	**80%**
1001 Toezicht ontbranding vuurwerk	550	285	52%
1101 Toezicht TUG	83		
1250 Archief Werkzaamheden (oude benaming ,Extra werk BG)	1.042	643	62%
200 Bodem	28.417	20.330	72%
300 Geluid, lucht en externe veiligheid	8.920	4.095	46%
500 Juridische ondersteuning	2.524	2.263	90%
600 Milieuspecialistische taken	7.679	12.440	162%
801 Vergunning ontbranden/melden vuurwerk	1.059	367	35%
901 Ontheffing TUG	300	118	39%
Overig	**21.398**	**20.518**	**96%**
10000 Administratieve Ondersteuning	12.003	15.096	126%
15000 BOA	2.660	2.975	112%
16000 Lucht	1.330		
17000 Energie	5.405	2.447	45%
Totaal	**161.372**	**135.385**	**84%**
vakinhoudelijk overleg		5.380	
inwerken medewerkers		7.732	
Totaal	**161.372**	**148.497**	**92%**

BIJLAGE 2. REALISATIE EXTRA OPDRACHTEN 2022

bevoegd gezag	project	uren planning	uren realisatie
Aa en Hunze	Complexe VTH-taken	550	586
	Project - Windpark De Drentse Monden en Oostermoer	300	447
Assen	Project TT convenant	100	1
Borger-Odoorn	Complexe VTH-taken	250	80
	Project - Windpark De Drentse Monden en Oostermoer	450	101
Coevorden	Complexe VTH-taken	300	850
De Wolden	Complexe VTH-taken	150	74
Emmen	Complexe VTH-taken	400	574
	Project glastuinbouw	300	12
	Project onvoorzien	300	
	Project verbetering samenwerking Emmen en RUD	300	22
	Project ondermijningstafel	250	61
	Project - Horeca geluidrondes Emmen	250	93
	Project advies op maat Omgevingswet	200	
	Project verscherpt toezicht Bladderswijk	100	260
Hoogeveen	Complexe VTH-taken	200	124
Meppel	Complexe VTH-taken	300	255
Midden-Drenthe	Complexe VTH-taken	150	210
Noordenveld	Project onvoorzien	100	
Provincie Drenthe	Plan van aanpak toezicht provinciale bedrijven	4.150	2.983
	Project energie	500	9
	Coördinatie Attero	300	216
	Project ondermijningstafel	250	11
	Project het Schone Lucht Akkoord (SLA)	200	61
	Project Wet openbaarheid van bestuur (Wob)	200	
Tynaarlo	Complexe VTH-taken	100	25
Westerveld	Complexe VTH-taken	100	130
	Project bollenteelt	50	
Totaal		**10.800**	**5.466**

BIJLAGE 3. DOORVERDELING UREN VAKINHOUDELIJK OVERLEG EN INWERKEN MEDEWERKERS

	vakinhoudelijk overleg	inwerken medewerkers	totaal
Aa en Hunze	310	216	526
Assen	433	301	734
Borger-Odoorn	374	260	634
Coevorden	605	421	1.026
De Wolden	442	307	749
Emmen	1.394	970	2.364
Hoogeveen	515	358	873
Meppel	466	324	790
Midden-Drenthe	597	416	1.013
Noordenveld	318	221	539
Provincie Drenthe	1.623	1.131	2.754
Tynaarlo	308	214	522
Westerveld	347	241	588
Totaal	**7.732**	**5.380**	**13.112**

BIJLAGE 4. REALISATIE 2022 IN ÉÉN OOGOPSLAG

REALISATIE RUD DRENTHE 2022 IN ÉÉN OOGOPSLAG				
vóór resultaatbestemming, x € 1.000				
	Realisatie 2021	begroting 2022 voor wijziging	begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022
Deelnemersbijdragen	14.058	15.003	16.438	16.341
Project Ontwikkelprogramma	93	0	0	0
Projecten	1.287	500	1.260	998
Leges	190	200	200	198
SPUK baten	0	0	0	94
Financiële baten	0	0	0	12
Overige baten	56	0	94	137
TOTAAL BATEN	**15.684**	**15.703**	**17.992**	**17.779**
Loonsom en inhuur	10.866	11.384	12.733	13.105
Frictiekosten	28	0	0	293
Reis-, opleidings- en algemene personeelskosten	478	727	745	763
Bedrijfsvoeringskosten	2.374	2.545	2.879	2.638
Projectkosten LOS	150	250	0	0
Projectkosten Ontwikkelprogramma	205	0	0	23
Projecten	1.287	500	1.260	998
Leges	134	150	150	138
Incidentele lasten	0	0	100	0
Onvoorzien	0	125	125	0
TOTAAL LASTEN	15.523	15.681	17.992	17.958
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	**161**	**22**	**-1**	**-179**
Onttrekking uit reserve	112	0	0	0
RESULTAAT	**273**	**22**	**-1**	**-179**

BIJLAGE 5. DEFINITIELIJST

Term	Definitie
Meerwerk	Dit is werk op basis van vraagsturing. Werk wat het geprogrammeerde werk (in uren) overstijgt en dus onvoorzien. Volgens de wet moeten we dat uitvoeren. Bij dreigend meerwerk overleggen we altijd direct met de opdrachtgever. Meerwerk wordt achteraf in rekening gebracht. Het DB heeft alle opdrachtgevers geadviseerd hiervoor ruimte op te nemen in het JP 2023 of in de eigen begroting. Hierbij kan gedacht worden aan de overvraag aan klachten, adviesvragen en vergunningaanvragen ten opzichte van de basisafspraken. Het meerwerk door calamiteiten, incidenten en rampen wordt ook achteraf in rekening gebracht bij de betreffende opdrachtgever. Denk hierbij aan asbestbranden, afvalbranden of inzet bij rampen zoals veenbranden of overstromingen.
Minderwerk	Dit is minderwerk op basis van vraagsturing. Werk wat het geprogrammeerde werk (in uren) onderschrijdt. Minderwerk wordt achteraf verrekend in relatie met eventueel gemaakt meerwerk en extra opdrachten.
Voorziene extra opdrachten	Dit is een lijst van specifieke extra opdrachten welke apart en vooraf een uitvoeringsjaar door de BG's afzonderlijk of gezamenlijk wordt gefinancierd.
Vraag gestuurd	Een vraag die vanuit de maatschappij door het BG geheel of in een onderdeel wordt doorgezet naar de RUD Drenthe.
Risicogericht vergunnen	Op basis van risico's, welke door de aangevraagde activiteiten mogelijk ontstaan, wordt urgentie en inzet voor behandeling bepaald.
Risicogericht toezicht	Op basis van risico's, welke door de activiteiten mogelijk ontstaan, wordt urgentie en inzet voor toezicht bepaald.
Risicogericht werken	Op basis van risico's, welke door de activiteiten mogelijk ontstaan, wordt urgentie en inzet voor bepaald.
Drentse Maat	De RUD Drenthe is sinds 2016 gaan opereren op een uitvoeringniveau dat passend werd gevonden bij de Drentse situatie. Deze Drentse maat is de minimale basis waaraan iedere partner zich conformeert. Het bevat een minimaal pakket aan producten en diensten, is uitgedrukt in termen van outputkwaliteit die per product en dienst van de RUD Drenthe is geleverd, en heeft verbinding gemaakt met de competenties die dit vraagt van de medewerkers. Daarvoor wordt op basis van valide en actuele inrichtingsgegevens een norm bepaald voor de frequentie, intensiteit en uren voor de taakuitvoering.
U & H strategie	Het strategisch beleidskader voor de taakuitvoering van de RUD Drenthe (Uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie)
Basisuitvoering	Dit is opgesteld in afstemming met de opdrachtgevers en op basis van de vastgestelde begroting voor het programmajaar
Onvoorziene extra opdrachten	Dit zijn specifieke extra opdrachten welke niet vooraf een uitvoeringsjaar zijn aangegeven. Deze worden in het uitvoeringsjaar niet uitgevoerd tenzij hiervoor een extra opdracht is gegeven.
Project	Een project is een tijdelijke manier van samenwerken, gericht op het opleveren van een uniek resultaat, dat bijdraagt aan het behalen van doelen en waarbij de belangrijkste werkzaamheden te inventariseren zijn.

Productiviteitsnorm	De productiviteit wordt bepaald door de beschikbare uren per fte te bepalen na aftrek van niet productiviteit. Dit wordt elk jaar opnieuw vastgesteld (o.i.v. ziektepercentage en verlof). Voor 2023 is deze bepaald op 1.239 uur.
Groeimodel	Een model waarin stapsgewijs (aantal jaren) wordt gewerkt naar het gewenste uitvoeringsniveau
Zelforganiseren	Het proces waarbij in een systeem spontaan structuren ontstaan of het bieden van ruimte en mogelijkheden om actoren zelf te laten bepalen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd en wat ieders aandeel daarbij is.
Begrotingswijziging	Een wijziging van de in basis vastgestelde begroting
Kental	Een gemiddeld aantal uren voor een productresultaat
Deelnemersbijdrage	Een bepaalde bijdrage voor eigenaren voor de gemeenschappelijke regeling voor het uitvoeren van taken
Output	Een kwantitatief meetbaar effect
Outcome	Een kwalitatief meetbaar effect dat bijdraagt aan het beleid en de visie
Ontwikkelopgave	Vooraf ingeschatte inzet op ontwikkeling van een organisatie
Opdrachtgever	Een van de 12 Drentse gemeenten of de provincie Drenthe